

Published and distributed under permit No. 773, authorized by the Act of October 6th, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio, by order of the President. A. S. Burleson, Postmaster General

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

No 52

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO

PENKTADIENIS, GRUODIS-DEC. 30, 1921

METAI VI (VOL. VI)

Francuzai Trukdo Ginklavimosi Mažinimui

FRANCUZIJA UŽKERTA KELIĄ SUBMARINŲ APMAŽINIMUI — NORI TRIS SYKIUS DAUGIAU NEG PROPORCIJOJ IŠPUOLA

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

Ohio valstijos industrijas pa-
baiga metų palieka kiek aplėtu-
sias. Youngstowno plieno ir ge-
ležies distrikte padėjimas yra
aprimęs dėl pirėjų laukimo
iki po naujų metų.
Puodininkystės industrijose
prekyba yra beveik kaip pirma
buvo. Plytų išdirbimas New
Philadelphia distrikte aplėjęs
ir keletas dirbėjų užsitarė.
Svenčių laikas daugiau išju-
dino gelžkelių prekių vežioji-
mui ir šaltesnis oras pagerino
anglies pardavėjų padėtį. Ke-
letas kasyklų, vienok, visai nie-
ko neveikia.

Akrono gumo darbai dar vis
pamažu gerinasi.

Clevelande nekurius didesnę
dirbtuvės priminė darbinin-
kus atgal, bet po mažai ir retai.

Oklaoma City, Okla., strei-
kerių riaušės sužeista dešimt
žmonių. Streikeriai ir jų sim-
patizatoriai apgadinę daug au-
tomobilių kur skubus gaben.

Barborton, O., budavojeit eia
naują pačią, sienos daliai nu-
griuvus užmušta du darbinin-
kai, kiti du sunkiai sužeista.

New Philadelphia, Pa., atsidar-
ė dar keturius dirbtuvės veda-
mos American Sheet and Tin
Plate Co., taigi dabar veikia 19
dirbtuvių.

Omaha, Neb., mėsinių dar-
bininkų streikas, riaušės nušau-
ta vienas žmogus. Jis turbut
bus iš dirbusių laike streiko.

Amherst, O., penki darbinin-
kai dirbe prie gazo suvedimo ry-
nos, eksplodavus gazai, tapo su-
žeisti.

Frankfort, Ky. — Gubernato-
rius nusiuntė į Newport, Ky.,
150 kareivių kur streikuojan-
tiniškai. Streiko padėjimas to-
kis kad rodi be kariumenės
nebus galima ramumo išlaiky-
ti, nors dar nieko per daug di-
delio neįvyko.

Netolimoj ateityj manoma iš-
dirbti orinį kelią tarp Anglijos
ir Amerikos ir orlaiviai su pa-
sazieriais perliks Atlantiką į 36
valandas.

Chicagoj sudegė penki pati-
niai orlaiviai.

Paint, O., miestelyj vienas
protestonų kunigas įsitikinęs
jog žemė yra plokščia, nes "an-
gelai sargai stovėjo ant keturių
žemės kampų", sulgy biblijos,
atsisakė leisti savo vaikus mo-
kyklon kur aiškinama geografi-
ja ir žemės apvalumas. Kunig-
as tapo nubaustas už neleid-
imą vaikų, bet baismę atsisak-
ė mokėti, tada šerifas paėmė
iš jo porą arklių ir parduos at-
lyginimui baismės.

Chicagoj kas savaitę teismai
duoda po 100 perskyrimų nesu-
tinkančioms poroms.

Didžiosios valstybės ruošiasi
laikyti ekonominį susirinkimą
aptartimui Europos reikalų. At-
sibus tuoj po Naujų Metų.

Ohio upė prieš Kalėdas paki-
lo ir savo kelyje daugeliui sri-
čių grėsė tvanu. Žmonės iš žė-
mesnių vietų išsinesdino.

CHICAGOJ KAS SAVAITĖ TEISMAI
DUODA PO 100 PERSKYRIMŲ NESU-
TINKANČIOMS POROMS.

Didžiosios valstybės ruošiasi
laikyti ekonominį susirinkimą
aptartimui Europos reikalų. At-
sibus tuoj po Naujų Metų.

Ohio upė prieš Kalėdas paki-
lo ir savo kelyje daugeliui sri-
čių grėsė tvanu. Žmonės iš žė-
mesnių vietų išsinesdino.

CHICAGOJ KAS SAVAITĖ TEISMAI
DUODA PO 100 PERSKYRIMŲ NESU-
TINKANČIOMS POROMS.

Didžiosios valstybės ruošiasi
laikyti ekonominį susirinkimą
aptartimui Europos reikalų. At-
sibus tuoj po Naujų Metų.

Ohio upė prieš Kalėdas paki-
lo ir savo kelyje daugeliui sri-
čių grėsė tvanu. Žmonės iš žė-
mesnių vietų išsinesdino.

CHICAGOJ KAS SAVAITĖ TEISMAI
DUODA PO 100 PERSKYRIMŲ NESU-
TINKANČIOMS POROMS.

Didžiosios valstybės ruošiasi
laikyti ekonominį susirinkimą
aptartimui Europos reikalų. At-
sibus tuoj po Naujų Metų.

Lietuvos Seimo Deklaracija Vilniaus Klausime

Washington, gruodžio 21 d.
(Liet. Inf. Biuras). — Eltos
pranešimu, gruodžio 17 d. Stei-
giamajame Seime Lietuvos Mi-
nisteris Pirmininkas skaitė de-
klaraciją Vilniaus klausimu, ku-
ri skamba šiaip:

1. Protestuojama prieš vien-
pusinius Vilniaus seimo rinki-
mus. Jei jie įvyktų nebūtų Lie-
tuvos pripažinti.
2. Pareškiama kad Vilniaus
kraštas nu Lietuva sujungtas
turės lokali ir kultūrinę ma-
žumų autonomiją.
3. Nuo Vilniaus neatsisako-
me.

KARIUMENĖS SUSIORZANI- ZAVIMO 3 METŲ SUKAK- TUVIŲ ŠVENTĖ

Washington, gr. 12 d. (L. I.
Biuras). — Eltos pranešimu,
gruodžio 18 d. Lietuva iškil-
mingai šventė trijų metų kariu-
menės suorganizavimo sukak-
tutes. Kaune įvyko paroda.
Metropolio viešbutyje įvyko iš-
kilminga vakarienė kurioje da-
lyvavo Kauno diplomatų korpu-
sas.

KARĖS MOKYKLA IŠLEIDO 200 KARININKŲ

Washington, gr. 21 d. (L. I.
Biuras). — Eltos pranešimu,
Lietuvos Karės Mokykla išleido
du šimtu naujų leitenantų.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ HOLANDIJOJE

Washington, gr. 20 d. (L. I.
B.). — Naujai atidarytos Lie-
tuvos Pasiuntinys Holandijoje
antrašas yra šis: Lithuanian
Legation in Neitherland, Hotel
Bellevue, Hague.

LENKŲ NAUJA PROVO- KACIJA

Washington, gr. 20 d. (L. I.
B.). — Varšavos radio gru-
odžio 13 d. pranešė buk Lietu-
vos orlaiviai Vilniaus teritori-
joje mėtė proklamaciją kursty-
dami gyventojus boikotuoti Vil-
niaus seimo rinkimus.

Lietuvos Generalis Stabas, at-
sakant į šitas melagingas žinias,
pranešė kad Lietuvos orlaiviai
vidurinės Lietuvos teritorijoje
neskraidė. Tai yra gryną Lenkų
provokacija.

STEIG. SEIMO DELEGACIJA SUOMIJOJ

Washington, gr. 20 d. (L. I.
Biuras). — Eltos pranešimu,
gruodžio 15 d. išvažiavo Suomi-
jon Lietuvos Steigiamoj Seim-
mo septynių narių delegacija
susipažinimui su tos šalies pa-
rlamentarinėmis sferomis. De-
legaciją vadovauja Steig. Sei-
mo antrasis vice pirmininkas
Kun. J. Staugaitis.

NETEISINGI GANDAI

Washington, gruodžio 23 d.
(L. I. B.). — Varšavos laikra-
ščių paleista žinutė buk įvyks
Danizge tiesioginės Lietuvių-
Lenkų derybos dėl Vilniaus ir
Klaipėdos, kaip praneša iš Kau-
no Elta, yra visai be pamato.

Leido tik Kalėdoms Paviešėt

New Yorke imigracijos virši-
ninkai Kalėdoms paleido 1,000
sulaikytų ateivių, kurie tenai
buvo dėl perpildymo nekurių ša-
lių kvotų. Žmonės leista at-
vykti pas gimines 90 dienų lai-
ko, po to vėl grįžti atgal.

EGIPTO SUKILIMAI DIDĖJA

Londonas. — 19 upatų tapo
užmušta ir 46 sužeista pereitos
savaitės pabaigoj riaušėse Egi-
pte po vadovystę Egipto nacio-
nalistų. Generalis streikas su-
paraliziavo Anglijos valdžią vi-
są Egipte. Daugelis Angli-
jos valdininkų apledo savo dar-
bus ir ministerijos bei teismai
uždaryta. Keturi šimtai žmonių
areštuota. Anglija pasiuntė ke-
letą kariškių laivų į Kairo uos-
tą. Gatvėse kareiviai saugoja
tvarką dieną ir naktį.
Egiptas nori atsiliepsuoti nuo
Anglijos.

Indijoj taipgi eina bruzdėji-
mai prieš Anglijos valdžią. Var-
žymą įvedus, per 10 dienų areš-
tuota 10,000 žmonių vien Kal-
kutta mieste.

Debs ir Kiti Socialistai Paliepusuota

Washington. — Gruodžio 23
d. Prezidentas Harding dovano-
jo baismę garsiam Amerikos
socialistų vadui, Eugene V. Deb-
sui, buvusiam 4 sykius socialistų
tų kandidatų ant prezidento. Su
juo sykiu paleista ir 23 kiti so-
cialistai politiški kaliniai kurie
buvo nusmerkti kalėjiman per-
žengus karės laiko įstatus.

Debsui taipgi atimta piliety-
bės teisės, todėl jis negalės bu-
ti daugiau statomas kandidatų
ant prezidento nei jokion kiton
vieton kaip politiškas kandida-
tas. Bet tą teisę jam gali at-
grąžinti irgi prezidentas.

Pirmu sykiu Debs buvo nu-
teistas rugsėjo 14 d. 1918 m.,
paduota apeliacija, bet teismas
pirmutinį nuosprendį patvirtino,
taigi jis nugabenta kalėjima-
no kovo 19 d. 1919 m.

Balandžio mėn. tais pat me-
tais iš Moundsville, W. Va., ka-
lėjimo jis buvo pergabentas į
Atlanta, Ga., kalėjimą, kur iš-
buvo iki paliepusavimo.

Laikė teismo jis buvo pats
savo advokatas.

Iš kalėjimo išėjus, Kalėdų die-
noje, Debsui reikėjo apsirėkti
Washingtono, teisingumo minis-
terijoje. Pribuvęs į Washingto-
ną, gruodžio 26 d., Debs išsita-
rė: "Rengiausi į čia penkis sy-
kius, bet tik pirmu kartu teat-
vykau". Tai buvo jo kandida-
tūros ant prezidento. Dabar
jis matėsi su Prezidentu Har-
dingu ir kitais.

Pranešus jam kad jis nusto-
jo savo pilietybės, Debs pasakė:
"Nustojau savo pilietybės
Suv. Valstijose, vienok dabar aš
esu pilietis viso pasaulio."

Jam įsakymas pribūti į Was-
hingtoną buvo toks griežtas
kad įeinant iš kalėjimo jau už-
veizda intekė gelžkelio bilietą
ir niekas su juo nekalbėjo kur
jis nori važiuoti ar ne.

Debs yra senas žmogutis, ne-
butų išbuvęs savo 10 metų bu-
smės. Jo namai yra Terre
Haute, Ind., kur jo senelė žmo-
na tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

Amerikos Legiono nariai ne-
užganėdinti kam Debs tapo pa-
leistas. Legiono konvencijoj ke-
letas savaitę atgal buvo išne-
ta rezoliucija pasmerkti su-
manymą jį paliepsuoti.

Debs žada vykti kelionėn apl-
link visą pasaulį ir skelbti tai-
kios žodį. Jo noru yra aplanky-
ti ir Rusiją. Bet ir jam sovietų
tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

Amerikos Legiono nariai ne-
užganėdinti kam Debs tapo pa-
leistas. Legiono konvencijoj ke-
letas savaitę atgal buvo išne-
ta rezoliucija pasmerkti su-
manymą jį paliepsuoti.

Debs žada vykti kelionėn apl-
link visą pasaulį ir skelbti tai-
kios žodį. Jo noru yra aplanky-
ti ir Rusiją. Bet ir jam sovietų
tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

Amerikos Legiono nariai ne-
užganėdinti kam Debs tapo pa-
leistas. Legiono konvencijoj ke-
letas savaitę atgal buvo išne-
ta rezoliucija pasmerkti su-
manymą jį paliepsuoti.

Debs žada vykti kelionėn apl-
link visą pasaulį ir skelbti tai-
kios žodį. Jo noru yra aplanky-
ti ir Rusiją. Bet ir jam sovietų
tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

Amerikos Legiono nariai ne-
užganėdinti kam Debs tapo pa-
leistas. Legiono konvencijoj ke-
letas savaitę atgal buvo išne-
ta rezoliucija pasmerkti su-
manymą jį paliepsuoti.

Debs žada vykti kelionėn apl-
link visą pasaulį ir skelbti tai-
kios žodį. Jo noru yra aplanky-
ti ir Rusiją. Bet ir jam sovietų
tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

Amerikos Legiono nariai ne-
užganėdinti kam Debs tapo pa-
leistas. Legiono konvencijoj ke-
letas savaitę atgal buvo išne-
ta rezoliucija pasmerkti su-
manymą jį paliepsuoti.

Debs žada vykti kelionėn apl-
link visą pasaulį ir skelbti tai-
kios žodį. Jo noru yra aplanky-
ti ir Rusiją. Bet ir jam sovietų
tikėjosi jo sugrįžtančio ant
Kalėdų.

AIRIJOS TAIKA DAR NEŽINOMA

Londonas. — Anglijos laikra-
ščiai tikrina jog 90 nuosimtis
Airijos žmonių pritaria priėmi-
mui su Anglija pasirašytos su-
tartinės įsteigimui laisvos Airių
valdžios po Anglijos globa.

Belfaste atsibuvo riaušių ir
šaudymų. Vienas žmogus nu-
šauta ir keletas sužeista.
Glasgove, Skotijoje, padaryta
krata Airių Sinn Feinčių įs-
taigų ir atrasta arsenalas su
tiek daug eksploduojančios me-
degos kad užtektų išprogdini-
mui viso Glasgovo.

Salip dinamitu ir kt. mede-
gos atrasta daug ginklų, šautu-
vų, durtuvų ir bombų. Suimta
13 žmonių.

Airijos seimo susirinkimas
prasidės sausio 3 d. svarstymai
Anglijos-Airijos taikos klau-
simo.

Sausio 21 d. Paryžiuje atsi-
bus viso pasaulio Airių kilmės
žmonių suvažiavimas. Dalyvaus
visose šalyse išsiskleidę paeina
iš Airių tėvų ar prabochų vai-
kai.

Pietinėse Amerikos valstijo-
se pereita savaitę praėjus audra
užmušė 81 ir daugybę žmonių
sužeidė.

Rusijos bado ruožte kasdien
palaidojama po 200 žmonių.

Amerikos pagalbos adminis-
tracija ten maitina 800,000 vai-
kų, ir vis jų daugiau randasi.

BUVO SOVIETŲ KONGRESAS MASKVOJE Leninas Turi Daug Vilčių Geresnės Dienoms

Maskva, gruodžio 26 d. — Sa-
vo kalboj Leninas, Sovietų Ru-
sijos premjeras, sovietų kongre-
se pasakė jog nors valstybės
dar nepripažino sovietų valdžios
bet svetimsilalai kapitalistai jau
parodė savo norą pradėti preky-
bą su Rusija. Jis yra nusista-
tęs geras pažūras į prekybos
atgimimą ir sakė jog kaimiečių
ir darbininkų vienijimas suma-
nymu dykai viskuo malyntis
pasirodė pasekmingas. Trumpa
laiką toks mainikavimas buvęs
veikmėje parodė jog valdžia sto-
vi ant tikro kelio prie atstaty-
mo ekonominio solidarumo.

Boļševikų kongreso sesijos at-
sibuvo Maskvos operoje kurią
buvo užgrūdę 1,952 delegatai ir
daug kitų partijų vadovų ir vi-
sokių svečių, tarpe jų buvo ir
Maj. Loneran, atstovaujantis
Amerikos pašalpos administra-
cijai, bei kiti svetimų šalių žmo-
nės. Teatro žemės grindis bu-
vo pilnai užkūmštos delegatais,
daugiausia darbininkais įsineru-
siais kailiuose ir su kepurėmis
ant galvų visu laiku, kas suda-
rė lyg girininkų susirinkimą,
nors tas atsibuvo skaisčiai nu-
sviestoje ir aukso žibancioje au-
ditorijoje.

Kalėnin buvo išrinktas pirmi-
ninku, prie to jo ekektutivis ko-
mitetas iš 32 narių, tarpe jų Le-
ninas ir Trockis, karės minis-
teris, turėjo garbės suolus aplink
raudonąją stalą. Tarpe svetimų
šalių atstovų buvo J. Carr, re-
prezentuojąs Amerikos komuni-
stus. Jis pasakė jog Amerikos
darbininkai esą slapta susior-
ganizavę ir gali greitai nuvers-
ti kapitalizmą ir įsteigti darbi-
ninkų valdžią.

Savo prakalboje, Leninas gy-
nė naują sovietų valdžios eko-
nominį nusistatymą ir žiauriai
atakavo jo kritikuojuos, ypa-
tingai prekyautojų unijas kurios,
sakė jis, nori ir toliau kontro-
liuoti industrijas.

"Išmokyti prekybos", kalbėjo
jis, "yra sunku. Tai nėra kaip
oratorija, bet jos reikia išsimo-
kinti." Jis toliau sakė nenori
prekiauti su tokiais žmonėmis
kurie reikalauja 100 nuosimčių
pelno, bet sako yra priverstas

taip daryti. Žalia medega turi
buti surenkama ir perkama ne-
žiurint kiek tai kainuotų nuo
prekiautojų ir reikalinga atgai-
vinti biznis. Bet, pridėjo jis,
tik per kovą kokius dešimtis ar
penkiolika metų su tokiais pre-
kiautojais komunistas darbinin-
kas išmoks verstis tarp save,
dalinantis daiktai.

Sovietų kongresas vėliau už-
gyrė naują sovietų ekonominį
nusistatymą kaip išdėstė jį Le-
ninas.

Kongresas išnešė padėkos re-
zoliuciją Amerikos pagelbiniai
komisijai už šelpimą badaujan-
čių Rusų.

Delegatas Semaško perstatė
pavojingą padėtį ir žinias apie
tifo epidemiją iš tulų šalies da-
lyti, ką jis apipiešė esant tokiu
blogu kad pusė kareivių keliau-
jančių gelžkeliais užsikrečia li-
ga. Gelžkelių centruose, grus-
tai gyvenamose vietose, kasdien
surenkama tuzinai lavonų vaikų
ir suaugusių kurie miršta.

Didelė frakcija komunistų,
kurie nepritarė valdžios persi-
vertimui prie kapitalistinių me-
todų, prisidėjo prie priėmimo
Lenino naujo nusistatymo. Jų
sutikimo priežastis buvo ta kad
jie neturėjo nieko ton vieton ki-
to pasiulyti. Nors jie smerkia
žodžius "kapitalizmas", "pini-
gai" ir "trustai", jie gavo savo
vadų pasiaiškinimus jog ta eko-
nominė permaina esanti tiktai
įžanga statymui tikros komunis-
tinės valdžios.

Pranešdamas kongresui Rusi-
jos sutikimą priimti Amerikos
pagalbos administracijos pasi-
lymą Rusijai \$20,000,000 ver-
tės javų su išlyga kad Rusija
pirktų už \$10,000,000 daugiau
Amerikoje, Leninas išskaitlia-
vo kad ta abelna \$30,000,000 su-
mada nupirktų apie 30 milijonų
pudų javų. Jis sakė jog šitas
pasilymas bus didele pagalba
badu apimtam Volgos distrik-
tui. Rusijai abelnai reikia 215
milijonų pudų javų iki kitos
pajutos išgelbėjimui šalies nuo
bado, taigi iš užrubežio dar rei-
kiauti su tokiais žmonėmis
kurie reikalauja 100 nuosimčių
pelno, bet sako yra priverstas

taip daryti. Žalia medega turi
buti surenkama ir perkama ne-
žiurint kiek tai kainuotų nuo
prekiautojų ir reikalinga atgai-
vinti biznis. Bet, pridėjo jis,
tik per kovą kokius dešimtis ar
penkiolika metų su tokiais pre-
kiautojais komunistas darbinin-
kas išmoks verstis tarp save,
dalinantis daiktai.

Sovietų kongresas vėliau už-
gyrė naują sovietų ekonominį
nusistatymą kaip išdėstė jį Le-
ninas.

Kongresas išnešė padėkos re-
zoliuciją Amerikos pagelbiniai
komisijai už šelpimą badaujan-
čių Rusų.

Delegatas Semaško perstatė
pavojingą padėtį ir žinias apie
tifo epidemiją iš tulų šalies da-
lyti, ką jis apipiešė esant tokiu
blogu kad pusė kareivių keliau-
jančių gelžkeliais užsikrečia li-
ga. Gelžkelių centruose, grus-
tai gyvenamose vietose, kasdien
surenkama tuzinai lavonų vaikų
ir suaugusių kurie miršta.

Didelė frakcija komunistų,
kurie nepritarė valdžios persi-
vertimui prie kapitalistinių me-
todų, prisidėjo prie priėmimo
Lenino naujo nusistatymo. Jų
sutikimo priežastis buvo ta kad
jie neturėjo nieko ton vieton ki-
to pasiulyti. Nors jie smerkia
žodžius "kapitalizmas", "pini-
gai" ir "trustai", jie gavo savo
vadų pasiaiškinimus jog ta eko-
nominė permaina esanti tiktai
įžanga statymui tikros komunis-
tinės valdžios.

IŠ VILKAVIŠKIO PADANGĖS Algos Mažos, Viskas Labai Pabranginta

(Specialiai "Dirvai")

Lapkričio 21 d.
Rugpjūčio mėn., tarp kitko,
"Dirvai" buvau rašęs apie šių
metų gerą derlių, išskiriant bul-
ves, kurios buvo dar neužaugę.
Dabar noriu pridurti kad bulvės,
vietomis, ypatingai minkštos
žemėse, užderėjo menkia, o kie-
tos geriau negu pernai. Tat,
bendrai imant, šimet bulvių der-
lius Vilkaviškio apskrityje yra
gana geras ir nei kiek ne men-
kesnis negu perėtais metais.
Daržovių derlius šimet, bendrai
imant, delei sausos vasaros, ga-
vosi menkas. Linai irgi neper-
geriausia užderėjo.

Surinkus nuo laukų tokį der-
lių, jautėsi yra jo ir eksportavi-
mui, bet nedidžiausias pertek-
lius, turint omeny kad ir kraš-
tui nemažai reikia, ypatingai už-
laikant diktoką skaičių kariu-
menės.

Ruduo šimet buvo ankstyvas,
vėsokas, bet gana sausas ir gra-
žus. Iš tos priežasties daugely-
je vietų prudai ir šuliniai iš-
džiuvo; todėl gyventojams van-
denį prisiėjo gabenti iš gana to-
li.

Esant gražiam rudens orui,
žiemkenčiai javai, kaip rugiai
ir kviečiai, įsėti pilnai ir gana
gerai sužėlė.

Kaip pavasaris, vasara, ru-
duo, taip ir žiema šimet užėjo
gana anksti. Jau nuo lapkričio
1 dienos pradėjo šalventi ir pul-
vė.

Valdžios įstaigų tarnautojų
algos vis tos pačios, kuriomis
jau ir pirmiau galų su galu su-
vesti nebuvo galima. Paprastų
darbininkų uždarbis irgi nepaki-
lo, nes brangiau niekas nenori
mokėti. — Pirmiau. Užsto-
jus žiemai, dauguma darbinin-
kų darbo visai neturi ir negau-
na. Prisieina "ramiems" namie
sėdėti....

Dauguma įstaigų tarnautojų
gauna algos mėnesiui 500, 600,
700 aukšnių. Dauguma darbi-
ninkų uždirba dar po mažiau
negu tarnautojai. Prastas bu-
tas, susidedąs iš virtuvės ir vie-
no kambario, kainuoja mėnesiui
mažiausia 100 aukšnių. Malkos
jo apšildymui mėnesiui mažiau-
sia 300 aukš. Sviesa mažiausia
50 aukš. O kur maistas, jeigu
duonos svaras 2 aukš.; ir apsi-
rėdymas, jeigu metras papras-
tos vilnonės medegos 300 aukš.,
arba jeigu su šeimyna, tai jos
užlaikymas?!

Augštesniajam luomui yra
kiek geriau, o kai kuriems ir vi-
sai gerai. Visoki smugleriai va-
lydami, ar viešą ar slapta, pre-
kybą labai gerai uždirba ir
jiems yra "gut gešelt". Valdi-
ninkai algos mėnesiui gauna nuo
1200—2000 aukš. ir kai kurie
gerai pagirtuokliauja. Lygiuo-
jant su dabartine brangenye,
tokios algos visai nėra perdidė-
lės; bet kaip gali gyventi tie
kurie gauna mėnesiui vos 500,
600 aukšnių?....

Nuo Redakcijos

LIETUVOS KR. DEMOKRATŲ DEKRETAS

KUN. Garmus, paskiausias svečias iš Lietuvos, uolus Lietuvos krikščionių-demokratų partijos darbuotojas, atvežė Amerikos Lietuviams šitokį dekretą — ir ji skersai ir išilgai Amerikos savo prakalbėse skelbia:

„Kaip tik mes paimsim Lietuvos valdžią ir savo rankas visus kitus gaivalus išskarsime ir išnaikinsime.“

Tai žodžiai ne šiaip žmogelio ir ne šiaip kokio uždegėlio bet kunigo, stovinčio skelbti meilę artimo ir Dievo.

Kodel Kun. Garmus — ir kiti jo partijos žmonės — nesupranta kad jau praėjo ugnies ir kardo gadynė, kad jau pasibaigę korimų laikas ir kad žmonės niekadės ant to nesutiks. Pakart vieną kitą slapta pasigavus galima, bet tas nebus kova už panaikinimą sau priešingų partijų žmonių, sau priešingų idejų. Prie to, korimas išsausks kerštą plačiose minios. Kodel caras neišgyvavo su savo korimo ir naikinimo praktika? Kodel net inkvizicija nesulaikė įsivėsimo „bedievių“ ir neuzkirto kelio kitiems tikėjimams — tos pačios krikščionybės atskalamas?

Kodel dar nei vienas Lietuvos kunigas neatvažiavo čia su žodžiu meilės, su pakantos jausmu prieš tuos visus kuriuos nuo savęs neprikanta atstumė, kuriuos korimų grąsinimais nuo savės atbaidė?

Kodel nei vienas nepasirodė su Kristaus žodžio prakalba ir nekvietė prie savės „paklydėlių“ bet jiems kartuves žada ir smerkia visokiems praeiksmams?

Kodel, pagaliaus, net sąvųjų tarpe tokie atvažiavėliai negali gražiai pakalbėti apie savo nusistatymus Lietuvoje tvarką turėti ir negali paašikinti savims kuo gero jie duos jiems, bet tik skelbia ką blogo padarys kitiems. Ar tik tame užsivėria visa krikščionių-demokratų platformė Lietuvos krašto administravimui?

Nei vienos kitos partijos svetis Amerikoje nepareikš savo vienminčių nusistatymo kurti visus savo partijai priešingus Lietuvos gyventojus kaip tik krikščionis-jėms-demokratai. To laikosi ir mūsų bolševikai: jie tik vartoja kruvinę buda — jie žada visus iššaudyti.

Šešiasdešimts milijonų

Amerikos žmonės kas metai ant Kalėdinų atvirčių ir šiaip pasveikinimo kortelių išleidžia \$60,000,000. Tas reikiška nemažai ir kortelių. Neakivokit laiko išskaitliavimui kas daugiau geresnio būtų galima už tuos pinigų atlikti. Nieko naudingo, nieko tikrai vertingo nėra dolariuose ir centuose kaip tas kad su jais atgaivinama malonios mintis ir atsiminimai milijonuose žmonių. Ką saulės žiemos priduo da gėlms ir dar žovėms, draugingi laiškučiai, nors ir paprasčiausi, tą priduo da žmonių širdims ir mintims.

Japonija ir Keturių Valstybių Sąjunga

Kaip rodos, nors Prezidentas Harding to nežinojo, Japonai atvyko čionai pasivesti save Dėdės Samo užtarimui, ir tas pasisekė. Pirmausia, tapo pervaryta mažiukė keturių valstybių sutartis. Anglija, Japonija, Francuzija ir Suv. Valstijos susitiko jog visos Pacifike salos, padalintos tarp tų valstybių, turi pasilikti kaip jos yra. Jei kuri valstybė bandytų kištis ir kenkti kuriai nors tų salų sąvininkei, kitos trys turi žiūrėti kas čia darius.

Dabar pasirodo jog „Pacifiko salose“ įkergta ir Japoni-

jos imperija, didžiosios pačios Japonų šalies salos. Tokiu būdu iš to išeina jog ši šalis sutinka pagal sutarties, jei kas pulyt Japoniją koku nors būdu, jai eiti pagalbon apginti. Kitais žodžiais, jei Didėji Činija atgryt su savo 400,000,000 žmonių, paremiama, sakysime, Rusijos ir Vokietijos, ir jeigu Japonija turėtų kariauti su Činija, Rusija ir Vokietija, mes, kaip viena iš keturių pasirašiusių valstybių, turėtų kovoti Japonijos pusėje. Kaip jums tas patinka?

Prezidentas Harding nusistebėjo kuomet išgirdo jog mūsų protektivė sutartis Pacifike apima ir visą Japoniją. Nedyvok kad jis nusistebėjo. Jį išrinko neseniai dar diduma 7,000,000 balsų, kaip protestant prieš demokratų partijos užsiamanymus priimti mus prie kitos tokios sutarties, — rašo Arthur Brisbane, garsus Amerikos kritikas ir redaktorius.

Harding per rinkimus tikrino jog Tautų Sąjunga „mirus“, už tai ji jis pagimdė naują, mažutę, sąjungą, bet reikšmingesnę. Senatoriai Washingtono pasirenge kovon atmetimui tos sutarties, kaip padarė atmesdami Wilsono sutartį.

NAUJ. HEBRIDŲ SALOS

„SUMANYMAS Francuzų Dros Naujųjų Hebridų salose parduoti savo turimas koncesijas ant tų salų kurios sudaro didelę Y raidę Pietiniame Pacifike, į šiaurę nuo Naujosios Zelandijos ir į vakarus nuo Fijų, primena keistas apeigas apie žuvį rekiną, kurį Ranno Salos gyventojai vyrai kas metai laidoja savo „Sing-Sing“ arba ceremonijų lauke“, sako mums prišius tas buletinas iš National Geographic Society iš Washington, D. C., raštinės.

„Gyventojai šito ypatingo salyno, susidedančio iš 12 didelių ir 100 mažesnių salų, tiki į raganytes ir visokių rusių ženklus ir reiškinius, ypatingai į dvasias savo mirusių pirmtakų bei į dievus kurie jų nuomone yra apsigyvenę tam tikruose almenuose arba gyvuluose. Kiekvienas kaimas turi savo šokių pletę. Jame žmonės susirenka mėnesina nušviestomis naktimis ir vaizdina laukinius ir fantastiškus šokių bei apeigas prie garsų ilgų būbų, kurie jų, po šešias ar daugiau pėdas augščio turėdami ir išdrosti iš medžio rasto, gali padaryti baisų užmą.

„Viena fantastiška apeiga jų vartojama yra tai paminėjimas savų vadų paveiksluose. Pabudavojama iš molio ir kokių nors žolinių nepintų linų stovyla prstatanti kuną ir plaukus vado kaip jis išrodė tikrame gyvenime, jo tikras galvos kiaušas pavartojama jo galvos apdarymui, ir apie tą stovylą atsibuna apeigos.

„Per daug metų salų gyven-tojai buvo varginami „Juodpaukščių“, arba darbo piratų-plėšikių, šviesa priduo da gėlms ir dar žovėms, draugingi laiškučiai, nors ir paprasčiausi, tą priduo da žmonių širdims ir mintims.

„Moterių turi pažemintą vietą tarp jų, žmonos žymesnių jų rasės narių didina savo andaro-

SAUSIO MĖNESIO NAKTŲ DANGUS

SAUSIO mėnuo atskumba su savo ypatinga vidurio žiemos erdvių grožė ir dabar mes galime prisžiūrėti visiems tiems vaizdams kurie už šešių mėnesių laiko, vidurvasaryje, bus kitose saulės pusėje, dienos pusėje, ir negalėsime dėl saulės šviesos jų matyti. Vasarą visi šitie vaizdai žvaigždymai spingsins jo tuo pačiu savo gražumu, bet saulės šviesa juos mums nuo akių uždengė. Nakties vaizdai buvo kitokie kurie dabar dienos pusėje randasi, ir jei saulės užgestų ar užtemtų mes juos galėtume dalimai matyti toli už saulės.

Jau dabar aiškiai matome visas konsteliacijas kurios pereitame mėnesyje čia buvo apkalbėtos kaip naujos. Štai sutemus giedriame ore prieš mus jau spingsi Plejadės, septynios seselės, kurių viena iš nusiminimo uždengus sau veidą ir tik šešios tėra matyti; tuoj prie jų, paskui, seka Taurus arba Dangiškašis Bulius, kurin pasivertęs dievas Zeus plaukė per Viduržemę jūrą su savo mylėtine Europa, nuo kurios ir mūsų senoji pasaulio kontinentas sau vardą gavo. Po to plačiai tamsioje melynėje išsitiesęs stovi Orionas, didis medžiotojas,

kū skaičių ir juos nešioja visus sykų kaip reikšmę jų augštesnės kilmės, taip „pooh-bah-o“ pati nešioja jau net 40 andarokų. „Geresnėji pusė“ vyro kartais būna palaidojama gyva su savo vyru jam numirus.

„Quiros, Portugalas navigatorius, 1606 metais, buvo pirmas baltas žmogus pamatęs išplaiskytą pakraštį tų salų, kurios stačiai iškilę iš gilų jurių audringame tropikų ruože. Tikėdamas atradęs didįjį pietinį kontinentą apie ką tu laikų navigatoriai svajojo, Quiros galimai prilyginti prie Kolumbo kuris manė atradęs kelią į Indiją kada paregėjo palmomis nukaišytus pakraščius Vakarinių Indijų.

„Jis savo atradimą pavadino Australia del Spiritu Santo, kaip prekiautojai atprumpino ant Santo ir tas vardas priduo da didžiausias iš tos grupės salų. Nekurios kitos didesnės ir kalnuotos ir dalimai vulkanuotos salos yra Ambrym, Annatam, Aurora, Api, Pentecost, Eromanga, Mallicollo ir Tanna, ant kurios randasi didis Pietinių Salų žibintuvas, Tanna vulkanas, kuris kas tris ar keturius minutes išsiverždinėja skaisčia liepsna.

„Nesuskaitomi upeliai plaukia per Santo, kuri yra 64 mylių ilgio ir 32 mylių pločio, ir sudaro plačius, derlingus klonius. Nuo jos pakraščių ir nuo kaimyniškų salų tonais kopra siundavojama iš Sydney, Australijon, iš tenai siunčiama viso pasaulio muilo išdirbėjams. Kava, koka ir vanila, kaip ir tropiški vaisiai, tenai auga apšėiai. Saugoma jog orančiai tenai auga tokie dideli kad vargiai abiem rankom galima apimti, ir tų salų ananasai sveria kartais 20 svarų. Taip derlinga yra žemė ir augalai taip gausūs kad daugelyje vietų 5,000 avių galima laikyti ant dviejų tukstančių akirų žemės.

„Vila Uostas, kuris guli tarp kalnų šiuokry ir iškaišytas salukėmis, yra svarbiausias komercialiai iš daugelio plačių ir strategiškų uostų kokius tos salos turi. Išsiblaškęs mažas kaimelis stogsas pavėsyje palmų šakų, neturi nei jokios priestoties pagerinimui savo produktų išgabenimui. Prekės reikia tenaitiniamis žmonėms sukrauti į valteles ir gabenti iki laivų. Nors salas užkariavusių tautų progresas paliko savo žymes Katalikų ir Presbyterionų bažnyčiomis ir didele beveiliu stotimi, visas miestelis yra grynai pagal tenaitinės mados ir jų laipais padengti nameliai stogso tarp spalvingų hibisko žiedų, kurie jų dar apstatyti akmenimis sienomis.“

Visiems „Dirvos“ skaitytojams, rėmėjams, bendradarbiams ir draugams linkime laimingų Naujų Metų ir geros laimės jų begiu.

„Dirvos“ Redakcija ir Administracija.

kurio pereitame numeryje turėjome indėję braižinėli. O į pietryčius nuo šių visų spingsi skaisčiausia žvaigždė Sirius, vieno iš Oriono Sunies konsteliacijoje. Taurus-Bulius galima pažinti V raidės pavidalo grupele, kurios viename gale randasi rusva-gelva žvaigždė Aldebaran. Nuo jo į rytus matosi Mažoji Sunies konsteliacijos pirmo didumo baltą žvaigždę Procyon, nuo kurios į šiaurę einant užtinkama dvitoliau viena nuo kitos spingsindėle erdvių paslaptis. Lietuvių kalboje tas vaizdas vadinama „Paukščių Kelias“, Amerikos Indijonai tą šviesos kelią vadino „Takų dvasių ir šešėlių į pomiratinąją žemę“.

Sausio 3 d. žemė pereis per tą savo kelio punktą kur ji bus arčiausia prie saulės. Tas punktą vadinama iš Graikiško p. rihelion. Šiose dienose abelnei žemė randasi arčiau saulės negu vasarą buna, ir taigi gauna daugiau saulės šilumos negu birželio mėnesyje kuomet saulė buna augščiausia ir pasiekia artimiausį punktą prie šiaurės. Tik delei žemės orbito beveik visiškio apvalumo tas prisarti-nimas prie saulės yra mažas. Skirtumas tarp artimumo ir tolimumo (šis atsibuna birželio mėn.) yra apie 3,000,000 mylių.

Pietinis žemės galas turi vasarą dabar kada saulė randasi arčiausia prie žemės ir kada ji šviečia ir šildo jiems tiek kaip mums vasarą. Jie per savo vasarą, dienomis imant, gauna daugiau šilumos negu mes kada čia saulė kaitina. Vienok jų vasaros buna keletu dienų trumpesnės, kalendoriniu išskaitliavimu, nuo saulės perėjimo ekvatoriaus pietinės pusės ir sugryžimo šiaurinės. Pietinės pusės saulė pereina rugsejo 21 d. ir sugryžta kovo 21, ir tose abiejose dienose buna dienos ir nakties ilgumų susilyginimai.

Galime mes pasidžiaugti, nes mūsų žiema taigi yra trumpesnė, kada vasara čia buna ilgesnė. Ir nedykai, kadangi žemė visai civilizacija, visa žmonija gyvena šiaurinėje ekvatoriaus pusėje, su mažai kuo likusių pietiniame kur galėtų kenkti žiemos šaltumai. Gi kurie ir gyvena pietinėje ekvatoriaus pusėje, tai visgi randasi taip arti ekvatoriaus kad jiems niekad vasaros nepristigsta.

Žemės kelias aplink saulę yra peilgas, kaip viršų minėta, bet guli labai vienodai; žemė visad tuo keliu eina vienodai ir visai nepasileidžia ar žemyn ar augstyn. Šitokiam atsitikimui įvykus tuoj nutirtų kurio nors žemės poliaus lydynai ir ten užėitų vasara. Saulė taip pat tame lygime plote užima savo vietą ir niekad iš jo neišeina, ir todėl vadinamas saulės takas per žvaigždes yra reguliaris ir nusitęsias į neapribotas tolybes.

Tiesiai rytoje, apie 9 val. vakaro, pradeda tekėti nauja konsteliacija — Levo kuri turi rusvą pirmo didumo žvaigždę Regulą. Regulą yra viena ir paskira nuo kitų, aiškiai jau matoma apie 10 val. nakties. Perėitą žiemą su Regulu vienoje eilėje į rytus nusitiesė dvi planetos: Jupiteris ir Saturnas. Dabar tos planetos bus toliau nuo Regulo neujusios; kas gerai jas tėjimo pereitą žiemą tą skirtumą pamatys. Ir dabar vėlai gulantiams, jei tenka pažiūrėti į rytinį kraštą kokių laiku po 12 val. nakties jau mato Jupiterį ir Saturną tolyn nukelivavusius, o iš pereitų keleto mėnesių arti į jų matėsi ir Venus, užimanti rytinės žvaigždės vietą, bet grynai jau į vakarinės.

Apie tai rasime progos pakalbėti kitu sykiu.

KANDIDAS

VOLTAIRE

Vertė Karolis Vairas

(Tąsa iš pereito num.)

„Taip“, atsake Pokokurantas, „prakilnu yra rašyti taip, kaip mastai; tai yra žmonijos teikiamoji privilegija. Viseje Italijoje mes rašome tik tai, ko nemastome; tie, kas gyvena Cezaru ir Antoniju krašte, nedrįsta išgyti kadir mažiausios kokios idejos be Dominikono vienuolio leidimo. Man patiktu ta liuosybe, kuri inkvepia Anglijos genialius žmones, jei geiduliai ir partijų dvasia negadintu viso to, kas yra brangintina liuosybeje.“

Kandidas, žiuredamas į Miltono knygą, paklause, ar jis nežiuri į šį rašytoją, kaip į dideli žmogų.

„Kas?“ nusistebėjo Pokokurantas, „tas barbaras, kurs rašo ilgus dešimty tomų komentaru apie viena pirmųjų Genezio knygų eilute; tas šurkštus Graikų pamegdžiotojas, kurs priverčia Mesiją paimti iš dangaus ginkluves pora kompasu, kad aprežus Savo darba, tuo tarpu kaip Mozes parodo Amžinybe sutverus pasauli vienu žodžiu? Gaip gi aš galiu gerbti rašytoją, kurs sugadino Tasso vėlnia ir pragara, kurs padaro iš Liuciperio kartais didvyri, kita karta — nykštuka; kurs verčia jį kartoti ta pati dalyka po šimta kartu, kurs liepia jam disputuoti apie teologiją; kurs, pagaliaus, rimtai pamegdžiodamas komiko Ariosto išrastus ginklus, parodo velnius šaudant iš kanuoliu danguje? Nei aš, nei kitas žmogus Italijoje negalime gerėtis tokia melankoline ekstravaganza; arba jungtuves Nusikaltimo ir Mirties; arba Zaltys atnešas Nusikaltima, — juk tai vien del tu nesamonių pilve gali sukelti armyderi (arba jo ilgas aprašėjimas utelyno gali tikti tikta duobkasiui, ne kam kitam). Ši tamsi, nemaloni ir nedaili poema buvo nekenčiama nuo pat pirmo pasirodymo, ir aš žiuriu į ją taip pat, kaip žiurejo patys Angliai, kuomet ta poema buvo pirmu kartu išspausdinta. Taigi, kaip matote, aš kalbu taip kaip mastau ir nepaisau ar kas masto kaip aš, ar ne.“

XXVI

Apie Vakariene, kur be Kandido su Martynu Buvo dar Šeši Nepažystami Vyrai ir Kas Jie Buvo.“

VIENA vakara Kandidas ir Martynas buvo pasirengusiu vakarieniauti su tulais svetimtaučiais, sustojusiais toje pat užėjoje; susedus užstaleje, prie Kandido priejo juodas, kaip suodžiai, vyras, paeme už alkunes ir pratarė:

„Pasiskubink ir eikš drauge su mumis; nesuveluok!“

Atsigręžęs, jis pamatė — Kakamba! Niekas kitas, kaip tik pati Kunegunda, butu labiau į nudžiuginusi. Jis tik neišsitraukė iš proto iš didelio džiaugsmo. Pasako nuo suolo ir eme bučiuoti savo drauga.

„Be abejones ir Kunegunda čia yra. Kur ji yra? Vesk mane pas ją, aš mirsiu, paregejes ja, iš džiaugsmo!“

„Kunegundos čia nėra“, atsake Kakambas, „jinai yra Konstantinopoly.“

„Ak, dievuliai, Konstantinopoly! Bet aš ir i Kinu žeme keliaučiau pas ją. Eikime, rengkimes kelionen!“

„Keliasime po vakarienes“, atsake Kakambas. „Daugiau nieko negaliu pasakyti tuo tarpu; aš esu vergas, mano ponas laukia manes, turiu patarnauti jam prie stalo. Nieko nesakyk, valgyk ir — keliausime.“

Kandidas, džiaugsmo ir susirupinimo pagautas, nudžiuges vel matydamas savo ištikima pasiuntini, nustebeis jį vergu likus, vel igijęs vilties paregeti savo mylimą, plakančią širdiją, nieko nesuprasdamas, atsisėdo užstaleje su Martynu, kurs i visa tai žiurejo nei kiek nesujudes. Su jiedviem sėdėjo prie stalo šeši svetimtaučiai, atvykę Venecijon Karnavalo šventes praleisti.

Kakambas tarnavo prie stalo vienam

* Sekantie detalai apie šešis valdonus yra gan idomos. Achmetas III (gime 1673, mire 1739 m.) buvo numestas nuo sosto 1730 m. Ivanas VI (1740—1762 m.), numestas nuo sosto 1741 m. Charles Edward Stewart, Pretendentas (1720—1788 m.). Augustas III (1696—1763 m.). Stanislovas (1682—1766 m.). Teodoras (1690—1755 m.). Nors beveik ir negalimas dalykas, kad visi šeši karaliai butu sueje kruvon, bet penki gal ir butu susirinke kur, be jokio anakronizmo.

tu svetimtaučiu. Baigianties vakarienei, jis prisitartino prie savo pono ir šnabždejo: „Jusu Didenybe gali keliauti kada tik nori, laivas jau laukia.“

Tares tai, išėjo iš kambario. Visi, labai nusistebeje, žiuredami viens i kita, nieko nesuprasdami. Tuo tarpu kitas tarnas, priejes prie savo pono, šnabždejo:

„Jusu Didenybe, priešai pasivijo iki Paduai, ir laivas mus laukia.“

Ponas linkterėjo galva, ir tarnas išėjo lauk. Visi vel viens i kita pažiurejo; visu nusistebejimas dar labiau padidejo. Trečias tarnas priejo prie trečio pono, sakydamas:

„Jusu Didenybe, nebetrukite čia ilgiau. Aš einu viska kelienei paruošti.“

Ir hematant prasišalino. Kandidas su Martynu mane tai esant Karnavalo maskarada. Po to ketvirtas tarnas, priejes prie ketvirtito pono, sušnabždejo:

„Jusu Didenybe gali keliauti kaip tik patinka.“

Tares tai, išėjo, kaip ir kiti. Penktasis tarnas ta pati pasake penktajam ponui. Bet šeštasis tarnas kitaip pratarė i šeštąjį svetimtauti, kurs sėdėjo arti Kandido. Jis tare:

„Tikekit man, Jusu Didenybe, jie ilgiau nebelauks, ir mudu galiva šia pat nakti atsidurti kalejime. Taigi aš jau dabo siu savąjį kaili. Adieu!“

Visiems tarnams išėjus, visi šeši svetimtaučiai, Kandidas ir Martynas tylejo. Pagaliaus Kandidas pirmas atsiliepe:

„Ponai“, tare jis, „tikrai, tai gražus juokas, bet delko jus visi turite buti karaliai? Aš užtikrinu jus, kad nei aš, nei Martynas nesava karaliai.“

Kakamono ponas liudnai atsake:

„Aš visai nejuokauju. Mano vardas yra Akmetas III. Per daugeli metu aš buvau Didysis Sultanas. Numėčiau nuo sosto savo broli; mano pusbrolis numetė mane nuo sosto, mano vizyriams nukapojo galvas ir mane pati pasmerke kalet Sera-gly iki gyvai galvai. Mano pusbrolis, Didysis Sultanas Makmudas, leidžia man, del sveikatos, kartais iškelti svetur, tad ir atvykau praleisti Karnavala Venecijoje.“

Jaunas vyras, sėdėjes šale Akmeto, šitai atsiliepe:

„Mano vardas yra Ivanas. Aš kadaise buvau visos Rusijos caras, bet dar lopšyje budamas netekau caro vainiko. Mano tevai buvo uždaryti kalejiman, ir aš ten prie jų užaugau. Dabar man kartais leidžia iškelti i užsienius su sargyba; ir aš atvykau Venecijon praleisti Karnavala.“

Trečias vyras ir atsiliepe:

„O aš esu Anglijos Karalius Karolis Edvardas; mano tevas pervede man visas savo teises. Aš kovojau, gindamas jas; ir suvirš aštuoni šimtai mano šalininku buvo pakarta, prigridyta, sudraskyta. Mane pasmerke kalejiman. Dabar keliauju i Roma aplankytu Karaliaus, savo tevo, kurs buvo numestas nuo sosto taip pat, kaip aš ir mano tevakas, — taigi ir aš užsukau Venecijon praleisti Karnavala.“

(Bus daugiau)

Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškai

ŽODYNAS

Didžiausias turtas žmogui, kuris jį turi, Amerikoje gyvenamas. Telpa jame visi žodžiai ir vieni prasideda Lietuviškai, kita dalis Angliškai, kada katros kalbos žodžio reikia, tame skyriuje ir randi. Vaziuojančiam i Lietuvą butinai reikėtų jį turėti, kad neužmiršus Angliškos kalbos, kuri čia Amerikoje buvo naudinga. Jis bus jums didelis pagalbininkas. Be jo nei vienas parvažiuo Lietuvos negalės apsieiti, nes tenai bus reikali su Anglija, su Amerika ir jų atstovais. Kurie patis nesusiduosit, parvežkit saviškiams, nes Lietuvoje žmonės labai užsiedę Anglų kalbos mokiniams. Katalogo No. 3146. Druatis apdarais \$10.00 Tas pats, gera morokko oda, labai drutas \$11.00

1269	Amerika, Rinkinis įvairių faktų	pustl.	288	75
14	Aukso Obuolio Istorija (su pav.)	p. 84	60	
1145	Akyvi Apširinkimai Sviete	p. 79	35	
1146	Apširinkimai Atmosferoje	p. 238	1.00	
	Ta pati apdaryta		1.75	
1147	Apie žemę ir Kitus Svietus	p. 255	1.25	
	Ta pati drutais apdarais		2.00	
3002	Aritmetika	p. 104	40	
3201	Apie Dievą, Vėlnią, Dangų ir Pragarą	p. 72	25	
3335	Amerikos Piliėtis — pamokinimai pilietybės	p. 72	25	
5126	Apeigos Rymo Katalikų Bažnyčios	p. 188	60	
24	Ben-Hur, Apsaką iš Jezaus laikų	p. 472	1.25	
35	Badas — Dailus vaizdelis	p. 260	1.00	
1444	Baltoji Vergija	p. 118	50	
1155	Biologija arba Mokslas apie Daiktus	p. 147	60	
	ret H. Sanger, vertė J. Stropus.		1.00	

sakykit Kalėdoms „VANAGĄ“

įgyvendinti vietoj knygos, t. y. numeris sudėtas i daktas a. Kadangi „Vanag“ talpina daug medžiagos nepasenta a visada bus geras. e laike nusipirkti knyga „Vatūreist smagų pasikaitymą.“ rasit kaip įsiai kopa ka s. išaukština kas ger. „Vanag“ sako teisybę nuvertėdamas. Iam tinka ar ne, utai jis rimtas. Tai ir yra užtikinantis arba kam nors padovanoti Kalėdų dovaną. akykit tuoj, nes neadaug jų tu. Gama popieris viršelais \$2. viršelais \$2.50. Agentams e gėra nuominti. Pirmąs ar ornetus siųskite. (52)

S. RODAVICIA
oster Ave. Akron, Ohio.

SVEIKATOS SKYRIUS

"ŠALTIS"

ŠALTIS nėra liga. Tokios ligos kaip šaltis visai nėra ir negali būti. Šaltis yra tam tikras oro stovis — atvėsimas ar nuopuolimas temperatūros. Tačiau kas nėra girdėję kaip žmonės dejuoja: "Turiu šaltį, pagavau šaltį", ir tt. ir tt. Panašūs skundai ir kalbos yra visai paprastas dalykas rudens ir žiemos laike. Retkarčiais pasišaukiama ar kreipiamasi į gydytoją, kuris irgi ramina ligonį: "Tai menkiekis. Tamista turi TIK šaltį ir už poros dienų, manau (butinai prideda manau), pasveiksi." Bet tikrenybėje tai yra vartojimas visai bereikšmių žodžių. Panaši daktaro kalba yra viliuginga ir neteisinga, nes kiekvienas daktaras labai gerai žino jog žmogus neturi ir negali pagauti šalčio, bet šaltis pagauna žmogų.

Tikrenybėje yra maž-daug panašiai. Normalis žmogaus kūnas visuomet turi vienokią šilumą-karštį. Butent, 98,6 laipsnius pagal Fahrenheit ir 37 laipsnius pagal Celsius. Ta kuno šiluma yra visuomet pastovi. Padidėjimas ar nuopuolimas karščio visuomet reiškia ligą-nukrypimą nuo normalio kuno stovio. Tačiau žmogui yra nesmagu ir peršilta kuomet išlaukinę temperatūrą pasiekia tą patį laipsnį kaip ir kuno temperatūra. Mes geriausia jaučiamės kuomet oro temperatūra randasi tarpe 60 ir 70 laipsnių Fahrenheit. Čia turime padaryti mažą išimtį. Žmonės kurie gyvena šiltuose kraštuose mėgsta truputį šiltesnį orą, o tie kurie gyvena šaltuose kraštuose — šaltesnį. Tas priklauso dalimai nuo pripratimo, nuo maisto, sveikatos, vandens garų ore, rūbų ir daug kitokių dalykų.

Mūsų gi kūnas yra taip sutašytas kad negali pakęsti nei peršalto, nei peršalto oro. Panaši ypatybė yra visos gyvosios medegos. Kaip šiluma taip ir šaltis užmuša gyvybę. Tačiau, jeigu šaltis nėra peršaltus, tuomet gyvybė išsilaiko, vienok palieka žymiai susilpnintas visas organizmas. Gi prie nusilpusio ir visokios ligos pristoja.

Tą labai aiškiai matome kas žiema. Vieni nušala kojas, antri — rankas, treti — nosis ir ausis ir t. p. Tas pats gali atsitikti ir su kvėpavimo organais. Galime nušalti gerkle, kosere, plaučius ir kitas kūno dalis. Tačiau kuomet nušalame rankas, kojas, nosis ar ausis, niekuomet nesakome jog "pagavome šaltį". Paprastai sakome: "Nušalome tą ir tą kūno dalį". Vienok vos tik spėjame nušalti gerkle ar plaučius, tuojau skundžiamės kad "turime šaltį". Čia jau matome kad šaltis nėra liga, bet gali būti priežastis įvairių ligų. Ką mes paprastai vadiname "šaltis" yra visai ne šaltis, o tik uždegimas kokio nors kvėpavimo organo — nosies, gerkles, kosere ar net plaučių. Be to, retkarčiais net džiūva bandoma priskaityti prie "šalčio". O ką jau kalbėti apie įvairias slogas?

Abelinas paveikslas yra maž-daug panašus. Oras atšala. Žmogus nepasisaugo ar nepaiso oro permainos, ir pradeda sirgti. Nosis užsikemša ir pradeda varvėti. Skauda galva. Šaltis krečia ir pasikelia karštis. Pradeda kosėti. Atsiranda skausmai pažandėse, pečiuose, o kartais net krutinėje. Nesinori valgyti, o kartais net verčia vėmti. Liga sparčiai plėtojasi. Na, mano sau žmogelis, "pagavau šaltį". Ir taip save vilioja.

Štie visi ligos ženklai ar simptomai paeina nuo kokio ten išsvajoto "šalčio". Gali būti paprastos nosinės slogos, bet gali būti ir pradžia aštrios plaučių uždegimo ir net sunkiausios džiūvos.

Kad šaltis gali būti priežastimi tų visų ligų tai jau yra tikra teisybė. Peršaltas oras silpnina visą kūną ar jo dalis ir suteikia progą visokioms bakterijoms — ligos perams, kurie niekuomet nesnaudžia ir tuojau pradeda naikinti nusilpnėjusį kūną. Tarp sveiko, tvirto žmogaus ir ligos perų eina nuolatinė kova už buvį. Gi kuomet šaltis nusilpnina žmogų, bakterijos reiškia paima viršų ir tuojau pagimdo įvairias ligas.

Šaltis tankiausia kankina ir kenkia kvėpavimo organams. Kadangi kvėpuodami apie 18 sykių į minutę, nuolatos esame priversti traukti į save, į savo plaučius, šaltą orą. Jautrios gleivėtosios plėvės mūsų kvėpavimo organų tampa žymiai užgautos ir prasideda liga.

Baigdami, dar sykį pakartojame jog šaltis nėra liga, bet gali būti priežastis įvairių ligų. Nuo peršalimo galime gauti paprastas nesines slogas-uždegimą, faringitą, priekosere uždegimą, bronchitą, įvairius plaučių uždegimus ir net džiūvą. Įvardinti visas šias ligas vienu žodžiu "šaltis" yra klaidinga ir net labai pavojinga. Po žodžio "šaltis" gali slėptis sunki liga.

Daugumoje atvejų nuo peršalimo gaudamė tik paprastas slogas, kurios į tam tikrą laiką ir be didelio gydymo pereina. Vienok visuomet yra geriau ir saugiau įsivartinti su savo šeimynos gydytoju, ir būti tikru kad nebūtų pradžia kokios nors sunkios ligos. Nieko nėra pavojingesnio kaip užsandinimas aštrios ligos. Ugnelė reikia gesinti kuomet jina yra maža. Reikia saugotis kad persišaldymas neprivestų be laiko prie amžinųjų — belangių namų.

Bile persišaldymas yra kenksmingas ir reikia jo vengti. Be to, žiemos laike, reikia kuoličiausia stengtis būti lauke ant tyro oro. Sėdėjimas šilume kambaryje, ypatingai prie šilto kavalio (pečiaus) yra beveik tikra žymė jog anksčiau ar vėliau peršalsime. Niekados nereikia persivalgyti, ir stengtis užlaikyti vidurinis lengvumą stovyje. Rukymas ir vartojimas svaigalų silpnina visą žmogaus sistemą. Rubai privalo būti lengvi bet šilti, vilnoniai. Saugotis rankų ir kojų nušalimo. Gerai išsimankštyti ir švariai užsilaiykiti. Šilta vana vakarais ir šalta rytai labai veikia į abelną metabolizmą ir stiprina žmogaus kūną. Gi visųvarbiausia reikia giliai ir visuomet per nosį kvėpuoti.

Peršalus, kuogreičiausia prigerk karšto lemonado, išsišutink kojas karštame vandenyje, paliusuok vidurius ir nors porą dienų atgulk į lovą. Mažas apsisaugojimas yra vertesnis negu bonkos vaistų. Tačiau, jeigu ligos žymės pasilieka per dieną-kitą, visuomet pasitarkite su savo šeimynos gydytoju.

DR. J. T. VITKUS.

Cleveland, O.

Filosofijos Straipsniai. Žingeidžiausi ir nauji Lietuvių literatūroje raštai iš filosofijos, paliečia įvairius klausimus. Parašė V. J. Budrikas. Norintieji susipažinti su filosofijos raštais šia knyga turi geriausią progą. Su audimo apdarais \$1.50

Lietuvių Pradžiai Lydai. Istoriskas aprašymas garšingos senovės Lydų tautos, kuri, kaip matoma, yra buvusi lietuvių prabotė. Parašė J. O. Širvydas. 35 pusl. 1.10

Užtekanti Saulė. Patriotiškuo, meilės ir mokslo paveikslėlis. Tame ineina daugelis atskirų aprašymų, labi žingeidūs ir pamokinantieji, astronomijos srityje ir tt. Parašė K. S. Karpavičius. 94 puslapiai, su paveikslais 35

Mohamedo Kelionė į Dangų ir kiti svarbų aprašymai: Ar Mėnulis nupuls ant Žemės? Kaip Toli nuo Žemės Dangus? Ar turi Žmogus Dušią? Kam Žmogus Gyvena? Kur Prasideda Diena; Kodel žiemą šalta; Mažas ir Didelis Mėnulis; Saulinė Planetų Seimyna. Parašė K. S. Karpavičius. 126 puslapiai 50

Reikalauti "Dirvos" Knygynė

SLA. REIKALE

Pastaruoju laiku tenka patemyti varomą agitaciją del ateinančių SLA. rinkimų valdybos. Agitacijos eina tarp narių ir net jau per laikraščius yra gana plačiai kalbama apie SLA. valdybos rinkimus. Žinoma, agitacija gali būti sveika del S. L. A., bet gali būti ir labai kenksminga. Todelei tas agitavimas būtų visai bereikalingas. Bet argi žmogui užčiapsi burną?

Paprastai mūsų SLA. nariai žino kas yra kompetentiškais, be abejonės tokius žmones ir dabar išrinkus, jeigu tik nariai nebus prigautais neteisingų agitatorių.

Susivienijimo nariai per kelėta pastarų metų pataikė įstatyti į savo organizacijos centrą žmones kurie buvo pilnai atatinami tam darbui. Šiandien S. L. A. organizacija yra plačiai išaugusi ir stovi kaip nepajudinama uola, ir dar vis laipsniškai auga, tvirtėja, ir tai tik pasidėkvojant darbštumui gerų mūsų organizacijos urėdų kurie stovi priešakyje SLA. kaip pilnai SLA. priešakyje.

Bet pažvelgus į mūsų organizacijos narius, štai matome juose keletą tokių kurie kaip "politikieriai" randa neužsitikėjimo ant tų garbingų SLA. žmonių buvusių ir dabar esančių SLA. vedėjais. Štai ta saulėlė vadinama "politikieriu", susispietusių prie "Laisvės" III internacionalo, sako kad SLA. nariai šiais rinkimais privalo išsiritinti atatinamus urėdus vedimui SLA. reikalų, ypatingai organui "Tėvynė". Visi SLA. nariai, kurie indomauja savo organizacijos reikalais ir tėjia dabartinį centro viršininkų veikimą, pilnai žino kad iki šiol SLA. reikalai yra pilnoj tvarkoj, ir kad organas "Tėvynė" yra pilnai atatinamais vedama.

Bet čia ne tame dalykas. Čia yra kas kita. SLA. neturėjo sau ant kelio jokių painumų ar nepasiekimų augti ir plėtotis kolei mūsų organizacijos nebuvo privisusių trečiojo internacionalo apaštalų (komunistėlių). Bet kadangi dabar jų jau randasi keliolika, ir jau jie ne vienok kuopoj yra lermo pridare, jų tikslas yra tempti ant savo internacionališko kurlpio ir visą organizaciją, padaryti SLA. jų politišku įrankiu, o organą "Tėvynė" (jos ir vardą nutartų perkeisti) savai idejai skleist, tai yra Maskvos ukazus perduoti SLA. nariams ir plačiai Lietuvių visuomenei kuri yra griežtai prieš tuos ukazus nusistatę. Šis planas yra daroma mažos saulėlės mūsų komunistėlių; jie tą mano išbandyti ir varu įsiversti į SLA. centrą, kurį jie paskui pasuktų linkui Trockio sostinės.

SLA. neprivalo būti politinė organizacija, nes jina yra pašalpos-apdraudos organizacija. SLA. privalo būti toj pačioj pozicijoj kaip iki šiol buvo. SLA. turėjo ilgus metus kovoti kol buvo priimta kaipo legalė organizacija visose valstijose; tą kovą laimėjo darbštūs SLA. viršininkai, bet jeigu S. L. A. nariai nepermatys dabartinės į centrą varymosi komunistėlių politikos, tai pasijusime kad centro valdyboj užims vietą Trockio agentai, o kada paleis savo diktatūros įsakymus jie pasieks ne vien narius bet ir Amerikos valdžią; o tada kokioj pozicijoj SLA. atsisots? Negali būti mažiausios abejonės kad SLA. nustotų savo gyvybės. SLA. jau turėjo panašią atsitikimų kuomet tik kuopos viršininkus valdžią nužūrėjo bolševikais, kiek buvo bėdos iki dalykai ištaisė; o kas būtų jeigu SLA. centre tas įvyktų? Gali įsivaizdinti tą kiekvienas sveikai mąstantis SLA. narys. Todel SLA. nariai privalo į tai kreipti daugiau domės ir neužsileisti bolševijų politikai.

Man apsilankius vienoj kitoj Lietuvių kolonijoj kur randasi SLA. kuopos, ir išsišnekus su nariais, visur buvo pastebėta kad SLA. nariai piktinasi tuomi komunistėlių keliaujančiu agitavimu už rinkimus į SLA. centrą komunistų. Matomai ne juokais ir ne be reikalo tie išgamos veržiasi prie SLA. urėdų vietų.

SLA. nariai, saugokitės Trockio agentų! Išrinkit žmones

teisungus, prityrusius, kurie nešty nauda garbingam mūsų Susivienijimui, o nenaudėliai lai sau įjesko kur kitur dėtis, o ne Susivienijime. Šalin iš Lietuvių tarpo bolševikai! SLA. yra ne politinė Lietuvių organizacija, tat komunistams ten vietos visai neturi būti.

Meškučių Vaikas.

Nekurios Paskolos Stoties Dirba Gerai

Paskutinioje dviejose pranešimuose buvo pažymėta vienuolika kolonijų kurios savo kvotas užbaigė. Štai išuomi tasai garbės sąrašas yra padidindamas. Šiuo kartu pagarbos užsitaravo sekančios kolonijos:

New York, N. Y. \$1,030
Cicero, Ill. 5,000
Spring Valley, Ill. 1,000

Sulyg gautų pranešimų, daugeliui kolonijų vos tik vienos kitos šimtinių dar trūksta, kurią ir kelias dienas tikimasi padaryti. Westville, Ill., trūksta dar tik \$250, Mt. Carmel, Pa., trūksta tik \$900, Hartford, Ct., dar reikia vos tik \$1,150. Šios kolonijos dirba prakaituodamos ir spėjama kad pirm negu šis pranešimas pasieks spaudą jos jau bus savo kvotą užbaigusios. Worcester, Mass., nors pirmojo vėjau kvotą padarė su kaupu, vienok dabar laike antrojo vėjau smarkiai darbuojasi, ir jau pradžia suviršum penkis tukstančius dolarių prisuntę. Waterbury, Conn., darbuotojai praneša jog jie nusprendė kiekvieno Lietuvio stubą dar prieš Naujus Metus atlankyti ir pasistengti kad kiekvienas bent po vieną Lietuvos Boną įsigytų. Taipgi pranešama jog daugelis draugijų jau nusprendė stambesnių bonų nusipirkti ir jau išdininkams esą įsakytą pinigų Misijon pasiųsti. Kitos draugijos tą klausimą pakels savo metiniuose susirinkimuose, sausio pradžioj, ir neabejojama jog ir jos stos eilėn pažangiųjų draugijų įsigijusių Laisvės Paskolos bonus.

Yra rengiama tam tikras sąrašas visų draugijų pirkusių Laisvės Paskolos bonus, todel labai svarbu kad visos draugijos prideramai pasirodytų. Paskolos stočių arba pačių draugijų sekretoriai yra prašomi

REIKALAUJAM AGENTŲ

Jūs, kurie dabar turit laiko, nedirbat, galit lengvai pasidaryt pinigų užrašinėdami savo kolonijoje "DIRVA". Duodama geras uždarbis nuo kiekvieno metinio skaitytojo. Tuojau rašykite klausdami informacijų ir kvitų. "DIRVA" 7907 Superior Avenue Cleveland, O.

kuoveikiausia pranešti Misijai eilėn? Kuri sekanti kolonija kaip tik kokia draugija boną nuperka. Kur bus sekanti iš LIETUVOS FINANSŲ MISJIA draugijų atsistoti garbės vertų 370 Seventh Ave., New York.

Naujų Metų Linkėjimas Nuo Boosterių

THE Cleveland Trust Company turi 900 darbininkų kurie visi linki jums pasekmingų Naujų Metų.

Jie nori pagalbėti jums visokiais galimais budais. Jie pagalbės jums taupyti jūsų pinigus ant 4% uždarbio arba pasiūsti jūsų pinigus į užrubežius draugams Europoje ir suteiks visokią kitokią pagalbą kokią tik didelis bankas savo žmonėms gali padaryti. Šie 900 darbininkų yra Cleveland Trust Boosteriai.

The Cleveland Trust Club

Sudarytas iš 900 darbininkų dirbančių The Cleveland Trust Company

BALTIC STATES BANK

Kapitalas ir Surplusas \$270,000.00

4%

BALTIC STATES BANKS moka 4 nuošimčius už depozitus. Nuosimčiai priskaitomi prie sumos kas mėnuo.

Dabar patogus laikas pasidėti pinigus BALTIC STATES BANKE. Galite perkelti juos iš kitur: Atsiųskite mums savo depozito knygutę, o mes iškolektuosime ir savo knygutę prisiūsime.

Siunčiame pinigų perlaidomis ir kablegramais greitai, pigiai ir su pilniausia garantija.

Parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos.

Visi yra užganėdinti kas su savo reikalais kreipiasi į

BALTIC STATES BANK
294 Eighth Avenue New York, N. Y.
(Kampas 25-tos Gatvės)

Tikriausias, paprasčiausias ir lengviausias budas turėti užtektinai pinigų kitoms Kalėdoms, ar kitam tikslui yra prisidėjus prie

Municipal Kalėdinio 5% Taupymo Klubo

Galima prisidėti prie vienos ar daugiau iš sekančių penkių klesų:

- Klesa 1— 25c savaitėje — atneš jums \$ 12.80
- Klesa 2— 50c savaitėje — atneš jums \$ 25.62
- Klesa 3— \$1.00 savaitėje — atneš jums \$ 51.24
- Klesa 4— \$2.00 savaitėje — atneš jums \$102.48
- Klesa 5— \$5.00 savaitėje — atneš jums \$256.20

Prie tų skaitlinių yra pridėta 5% uždarbio (kuris yra 25% didesnis negu kur mokama po 4%)

Galit pradėti atupyti nuo dabar, arba bile kada pirm Sausio 15 dienos. Kiekvienas jūsų šeimynos narys kviečiama prisidėti prie šio Klubo.

THE MUNICIPAL SAVINGS & LOAN COMPANY

(Isteigta 1913 m.)

MAIN OFFICE — 2ros Grindys — HANNA BLDG.

Superior Skyrius 7909 Superior Avenue St. Clair Skyrius 2006 St. Clair Avenue

M. A. VINSON, Vedėjas P. MULIOLIS, Vedėjas

Kiti Skyriai 2832 W. 25th Street 12301 Miles Avenue

DABAR LAIKAS

PRADETI Naujus Metus su "ARTOJU" kuris išeis Sausio pirmose dienose ir bus išsiuntinėtas visiems užsirašančiams; taipgi neužmirškite saviškių Lietuvoje. Už \$1.25 suteiksit Lietuvoje esantiems giminėms džiaugsmo visiems metams. Amerikoje kainuoja tik \$1.00 metams. "ARTOJAS" yra 28 puslapių, didelio formato, aiškios spaudos, talpina gražias eiles, populiariškus moksliskus straipsnius ir šiaip raštus, neužsiima jokiom polemikom.

Norėdami numerio pažiurėjimui prisiųskit 10 centų.

Pradėkit Naujus Metus savo ir savų giminių su "Artoju".

"ARTOJAS" 7907 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

Jaunimas

NAUJI ATRADIMAI IR MUSŲ
ATSINĖSIMAS Į JUOS

(Arthur Brisbane — Vertė K.)

DABAR yra kalbų galybė ir, kaip ir visos galybės, negreita priėmimui naujų teisybių. Didžiosios karės paliaubų atsitikimas nuslino į praėjusios istoriją, ir Europa kalba apie taiką. Kovos eina penkiasdešimtyje vietų.

Washington'e jie kalba apie sumažinimą ginklavimosi, o pasaulis pila tukstančius milijonų ant ginklų naujoms karėms. Komitetas Washington'e kalbėjo apie suradimą darbų bedarbiams.

Anglija ir Airija kalba apie taiką, ant teisingumo pamatų, gi Šiaurinėje Airijoje atsibuna šaudymai ir žudymai.

Butų galima sulaukyti kares jeigu didės šalys tikrai taikos norėtų. Jos lengvai užslopintų bile mažesnę valstybę ardančią taiką.

Butų galima duoti žmonėms darbų. Yra daugybė dalykų laukiančių apdirbimo; tik reik prileist žmones prie to.

Butų galima užbaigti milžinišką aikvonę ant laivynų ir armijų jeigu tautos nuspręstų sutaisyti klausimus teisingumu, ne kariavimu.

Butų galima įvesti teisingumą Airijoje suteikiant Airijai tą kas jai priklauso, tokias pačias teises Airiams kokias Anglai turi Anglijoje.

Ignoruoti naujas teises ir naujas aplinkybes yra tai žmonijos paprotis siekiantis šimtus tukstančių metų atgal. Pasvarstykit nekuriuos atsitikimus dabartinius ir senovinius.

Per dvidešimt tris metus Kopernikas dirbo ant savo išvadų apie planetų keliavimą aplink saulę. Pirmu kartu žmonės nusistatė teisybę apie dangišką mechaniką, nors Pythagoras ir senovės Egiptėnai gimę daug pirmiau Kristaus atėjimo tą teisybę buvo nuspėję.

Kopernikas paskyrė savo knygą Popiežiui Povilui III, ir mirė kuomet pirmą knygą kopija buvo paduoda į jo rankas. Laimingas jis kad mirė, gal but, kadangi tose dienose, kaip Galileo ištyrė žmonės neturėjo kantrybės žiūrėti į išradimus ir naujas teises.

Galileo, gimęs šimtu metų vėliau po Koperniko, atrado jog pasaulis labai atkaklus prie naujos teisybės. Galileo, savo dialoguose apie Koperniko teoriją, kalba kaip Wurteisen, pasekėjas Koperniko, skelbė po Italiją apie naujus atradimus suvirš šimtas metų po Koperniko mirties.

Iš didžios minios kuri girdėjo visai aiškius išvedžijimus apie planetų keliavimą aplink saulę, tik vienas tą teisybę pripažino. Visi kiti širdingai juokėsi ir pasipė tą keistą Koperniko teoriją.

Galileo dienose bailumas dalimais nedaleido priimti naujas teises. Net didis Tycho Brahe, kurio ištyrinėjimai erdvę leido Kepleriui suformuoti jo teises, bijojo priimti visą teisybę.

Jisai nusileido iki to kad sutiko jog visos planetos išskyrus žemę keliaivo aplink saulę, bet saulė ir kitos planetos sukosi aplink žemę.

Atsispyrinėjimas priimti naują teisybę ir dabar egzistuoja, parentas ant kokaus nemėgimo kas yra nauja. Naujybė vargina atbukusius protus.

Kuomet gariniai lokomotivai buvo išrasti net gudriausi žmonės, sykiu ir "garsūs inžinieriai", sakė jog tokis dalykas niekada nebus naudingas.

Pradėto dar, jeigu žmonės nuolatai važiuos "toku baidiu greitumu, po dvidešimt mylių į valandą", jie turės mirti.

Dar toliau, jeigu žmonės stovės arti gelžkelio rėlių jie bus užmušti. Augsta siena reikia išbudavoti apgaubimui rėlių, ir taip toliau.

Kuomet Fulton pirmu gariniu laivu

pradėjo plaukti Hudson upe, iš jo visi juokėsi kaip iš kvailio. Būriai suėjo pažiūrėti kaip jo laivas sprogo.

Bessemer, plieno darytojų suvažiavime Anglijoje, apipiešė savo procesą plieno darymui, kurį dabar visur vartojama. Suvažiavime buvę žmonės nusprendė išbraukti viską kas apie Bessemerį buvo užrašyta protokoluose kad iš jų suvažiavimo nepradėtų žmonės juoktis.

Tik vienas žmogus klausė Bessemerio ir atkreipė jį domą. Jis padarė milžiniškus turtus paimdamas nedidelę dalį užvedime naujo plieno darymo proceso.

Panašiai Galileo pasakoja jog tik vienas žmogus iš minios, kuris jo dienose klausėsi apie Koperniko sistemą, priėmė tą teisybę.

Kuomet Harvey paskelbė savo atradimą apie kraujo tekėjimą po kuną daktarai juokėsi iš jo, ir po senovei tėsė savo kraujo nuleidinėjimą kaip pirmiau, vieną dieną iš dešinės kuno pusės, kitą dieną iš kairės, kad kraujo būtų lygiai abiejose pusėse, kaip kokiame vaisiuke skystimo.

Jokis daktaras turintis virš keturiasdešimt metų amžiaus nedaleido Harvey's atradimo teisybės.

Todel tai mirtis yra labai naudinga; ji nuolat prašalina tokius kurie daugiau nenori mokintis.

JAU AUSTA RYTAI

Jau aušta štai rytai aptemę;
Tuoju ir saulėtė tekės.
Apšvies, atgaivins ji mūsų žemę,
Išsklaidžiusi rukus nakties.

Nušvietusi Lietuvos šalį
Skaidriais ir šiltais spinduliais,
Į darbą jį kelia miegalį,
Į darbą laisvais jau keliais.

Sužadinti laisvės-saulutės
Iš miego-letargo gilaus,
Kaip viens del Tėvynės sukrutę,
Sustokim prie darbo kilnaus.

Tvirtai tik eiles surakinę
Vis siekime idealų augstų,
Ir ginkim atstatę krutinę,
Kaip didvyriai senovės laikų.

A. Malčius.

"Tėvynės Gynėjas".

SENI PAPROČIAI

PAPROTIS "sumušti" stiklais, arba susiliesti gerimo stiklus žmonėms pirm gersiant, turėjo savo pradžią tokioj pat reikšmėj apsaugos kaip ir paprotis sveikintis rankomis — užtikrinimui jog dešinėje rankoje du susiję neturi ginklų — bei pakelti geležinę kepurę prieš moteris ar kitus kuriuos jie pagerbė ir negrasino.

Dienose kuomet duoliai buvo labai madoje, buvo paprasta kovojantiems laikinai susieiti pirm užėmimo savo vietą ir išgeriti po stiklėlį vyno priduto antrininkų, kurie duelį užžiūrė. Užtikrinimui jog vėnas nebuvo užnuodintas, vienas stiklas budavo pripilama pilnas ir paskui pusė jo išpilama į antrininkų stiklus, taigi jeigu butų iš kurios nors pusės kėsiamasi nuuodinti ar apsiginti duelistą, ir kiekvienas iš antrininkų butų lygiai apsigintas.

Tokis paprotis, buvęs madoj Borgijų viešpatavimu, pranyko sykiu su dueliais, vienok paprotis suliesti stiklais arba laikyti juos išskėlus lyg sulietimui pirm gersiant, pasiliko tyli atmintis nuo tų laikų kuomet žmogus negalėjo pasitikėti niekam ir visada ėjo apsiginklavęs ir prisirengęs negerovėms sutikti.

"Ką reiškia vardas?" klausė Shakspere. "Rožė ir kitu vardu vadinama išduoty tokį pat malonų kvapsnį".

Patarmės Merginoms apie Lyties Dalykus. — Labai svarbi knyga merginoms ir moterims, nes plačiai supažindina su visomis moteriškosios nysybmėmis, kurios pagalbos išvengti įvairių nesmagumų. Knyga yra didelė, su paveikslais, 125 puslapiai. Parašė Margareta Lenkų Apstatlavimas Lietuvoje — istorijos ruošai žinimo su Lenkais ir visos jų šunybės Lietuvoje. Didelė knyga, gražios spaudos, 264 pusl. 1.00

Tvirtais apdarais. Vertė J. Uosis. Shenandoah, Pa. 1901, pusl. 226. 1.50

1595. Socialistinės klausimais XIX amžiuje. Pagal grovą A. de Mun, vertė J. Uosis. Shenandoah, Pa. 1901, pusl. 226. 1.00

507. Žemių dulkės. Apsaka parašyta M. Radzevičiūtės. Yra viena iš geriausių, svarbiausių ir pamokančių pasakų. Vertė Dr. V. Kudirkas. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 226. 1.50

KNYGA APIE LIETUVOS KARIUMENĘ

Puikiasias iš daliųjų mūsų spausdinių, — didelio formato knyga, su daugybe paveikslų Lietuvos Kariumenės, jos vadovų, lavinimosi punktu, jaunikaikių kovotojų, kurių ne viena iš veidų pažinsite jūsų kaimo ar parapijos narsuoli. "LIETUVOS KARIUMENĖ" tai knyga iš 176 puslapių, gražiais minkštos odos viršais; plačiai aprašo mūsų Kariumenės pradžią ir jos veikimą iki 1919. Reikalauk "Dirvos" Knygynne. Su prisistatimu kaina \$3.00 Nedaug jų tėra.

JUOKIS

ir Sviestas juoksis sykiu su tavimi

BIRUTAI

Baltoji lėlija, žydėk,
Ir rutų darželį dabink;
Rasos perlus žiedan inpink!
Užtekant saulei žibėk!
Tarp rutų baltoji lėlija
Augščiau sau vietą igijo.

Labai esu dėkinga gerb. Birutai už atspėjimą mano galvosukio ir dar taip dailioj eiliuotoj formoj. Nepamenu kada turėjau panašų smagumą kaip kad tuo sykiu perskaiciusi gerb. Birutos atspėjimo eilutes. Jaučiausi tikrai užganėdinta ir linksma lyg maža mergaitė Kalėdoms gavusi brangią dovaną.

Atleiskite kad pavėlavau išreikšti savo dėkingumą. Bet senas priežodis sako: "Geriau vėliau negu niekad".

Nuo Juokų Red.: Ir mums labai linksma kad senus metus galime užbaigti pirmiausia šiam skyruije patalpindami dėkingumo žodžius. Tas dėkingumas turi pradžią jau rugpjūčio mėn., kuomet gerb. Audra teikėsi prisijusti čia šitokias eilutes:

Tegul man duoda liuosai pasiskirti,
Ar dangaus grožę, linksmybes patirti;
Viską ką gali širdis panorėti
Esančio sviete. Ką imi meldžiu spėti?

Atspėjimui mes paskyrėme net tris mėnesius laiko, t. y. kuris bus paskutinis atspėjimas. Gerb. Biruta atspėjo ir prisijungė sekanti išaiškinimą:

Iš visų sviete tave pasiskirti,
Su tavim dangaus linksmybes patirti.
Skaityk didžias raides žemyn, tai suprasi
Meilės išreiškimą maloną, nedrąsų.

Taigi šitas nuotikis yra ilgiausias iš visų kokių tik šiame skyruije turime, užsitęsęs net penkis mėnesius, jei neskaitysim gerb. Cirineušo raudų, kurios kartojasi jau kelintas metas ir prie kurių butų galima dėti "tasa" kada tik jos čia pasitaiko.

Vieną dar džiaugsma iš savo pusės mes čia norime išreikšti. Šis "incidentas" parodo mums kad tarp kitos mūsų pusės, t. y. moterų, šiame skyruije nėra nei pavydo, nei piktumo, nei apšnekų viena ant kitos, o tik didžiausia santaika, kokios nuo svieto pradžios niekur kitur neteko patygti. Daugiausia moteris nors akyse viena kitą gerbia, už akių apšneka, širdyje užvydi, mintyse neapkenčia.

Gal kada nors mes ir įvesime žmoniųje tą ką jau senai čia norėjome: kalbėti apie kitus gražiai, mislyt gerai, linkėt visko kuodaugiausia. Tada žmonija bus linksma ir laiminga.

Atsakymas ant pereinio num.: Kaip geriausia surast pamestą daiktą? Žiūrėt ten kur jis guli.

Gerb. Vyčių Šulas (vietinis) prisijungė šitokia istorija:

"Patarimas Clevelando vyčių karininkų činauninkams. Skaitydamos 'Dar-ka' patėmėjau jus baisy užsipludinėjimą ant 'Dirvos'; ypatingai 'Dar-ko' N. 140 straipsnelis parašyta net perspėjimas, kaipio lėmimas blogo, 'Dirvai' jei ji nesiduos jums temptis ant jūsų korpalo. Aš čia duosiu savo širdingą patarimą, kad toks jūsų mirtis neišvini ant blogo. Žemiaus privedu jums tinkamą pasakėlę. Kartą riebūs veršis ganėsi po mišką. Laputė bėgdama pro šalį pamatė veršio tarpkojį siubuojančį atskirą gabalą mėšos. Sustoję ir laizosi, manydama: na nors kartą ir mane laimė patiko; turėsiu gardžius pietus; toks didelis gabalas, ir kaip matosi visai mažai ką laikosi, gal jau tuoj nupuls. Taip vargšė lapė belaukdama per dienu dienas to gabalo nupuliant pati pastip. — Taip ir jūs, vyčiai činauninkai, galit panašiai apsigauti su 'Dirva', kaip toji lapė."

Gerb. S. Varasius prisijungė šitokias eilutes:

Kalėdos tik syki ant metų išpuola,
Ir kokią linksmybę ta mintis mums duoda!

Ištikro, eilutės prastos, bet mintis gera. Kaip smagu yra: žinai, žmogus, ateis Kalėdos; jų lauki su kokia tai senai inaugurisia tavyje vilčia, ir manai kaip smagu bus, kaip linksma.

Bet ne tą gerb. Varasius nori pasakyti. Jis, kaip ir daugelis kitų, pamislinę nudžiunga kad Kalėdos tik syki ant metų tebuna. Neduok die jų butų dvi ar keturios, žmogus turėtų nuplūkti iš rūpesčio kokias dovanas pirkti, kaip tas atsitiko ir gerb. Spragilui. O svarbiausia tas atsilieptų ant kišenius.

Naujų metų pirmam numerii eiliu turime visą pluoštą. Ir jos, kaip ir visais kitais syki, daug liudyte liudija jog: daug įjra pašauktų, bet mažai išrinktų. Jos parodo kaip žmogui siela nerimsta, kas tai verčia iš gilumų žodžius, juos rašai, su tvarkai, rados gražiausia — ir puikiausia už kitų — su vilčia kad tavo ims ir išrinkis, kitų visų atmesdami. Bet va: davė kas atsirasti tiems redaktoriams ir jie visai kitas paskiria ir gana.

Viena kas mums nepatinka iš lenktyniuotojų-poetų: vienas atrašo: Siunčiu su vilčia nelaimėti. Kitas: Siunčiu, bet negaliu tikėtis už tokias eiles laimėti. Jei su tokiomis viltimis pradėsim naujus metus, tai blogai, jei bent širdyje ką kita manot. Kaip ir kitais syki, laimėtoją spėsime mes patys.

Juokų Red.

Žmogus yra auka aplinkybių, — rašo T. Bakunas (iš Pittsburgho): — Mes negalime kitaip išsireikšti kalbėdami apie kitas saules kaip irgi kad jos turi savo planetų šeimynas, planetos savo gyventojus, apie jas keliauja mėnuliai, ir tt. ir tt.

Gerb. Vaidyla klausia: Ar jūs tikit kad Nojus laikė uodus savo arkoje? Ar jūs irgi taip butumėt darę budami jo vietoj? Ar galit persistatyt jį vedant rūpužes, mases, arkės, vabalus, blusas, poromis jį savo garsingą laivą, kad kandžiotų sprandą? Tarakonūs ir širšės ir utėlės?

Vieni duoda Kalėdose dovanas kad duoti, kiti — kad suoty, — rašo M. Viltrakienė (iš Detroito).

Mes ėjome gatve ir matėme darbininkus nurenkančius nuo namų pelenus ir sąslavas. Vienas sėdėjo vežime ir pavežinėjo jį prie kojų durų. Keturi kėlė bakas į vežimą ir vertė jį nurančias. Prie tų ėjo dar šeštas, kuris stovėdamas žiūrėjo į juos kad viskas būtų tinkamai atlikta. Mes manėme: kodėl tie keturi negali atlikti darbo be užžiūrėtojo, ir kodėl tik vienas užžiūrėtojas gali žinot kad reikia viską tinkamai padaryti: išjyra pašauktų, bet mažai išrinktų. Jos parodo kaip žmogui siela nerimsta, kas tai verčia iš gilumų žodžius, juos rašai, su tvarkai, rados gražiausia — ir puikiausia už kitų — su vilčia kad tavo ims ir išrinkis, kitų visų atmesdami. Bet va: davė kas atsirasti tiems redaktoriams ir jie visai kitas paskiria ir gana.

Paskui užėjo šitokia mintis: Sunkiausia žmogui yra daryti tai kas yra gera, ir tik privers tas jįsai tą tedirba.

Kokie paiki tie smertelni žmoneliai.

Korespondencija (pagal vyčių korpalo): Aną subatą "liberalų" TMD. kuopos turėjo apvaibutūmėt darę budami jo vietoj? Ar galit persistatyt jį vedant rūpužes, mases, arkės, vabalus, blusas, poromis jį savo garsingą laivą, kad kandžiotų sprandą? Tarakonūs ir širšės ir utėlės?

Paskui buvo TMD. neva sapnas. Pasirodė mergina, ale ji vaikščiojo ir buvo apsieregus, o ne gulėjo lovoj. Ant scenos taip kalbėjo kad visi net girdėjo. Paskui atėjo Lietuva ją paaužiūrėtojas gali žinot kad reikia viską tinkamai padaryti: išjyra pašauktų, bet mažai išrinktų. Jos parodo kaip žmogui siela nerimsta, kas tai verčia iš gilumų žodžius, juos rašai, su tvarkai, rados gražiausia — ir puikiausia už kitų — su vilčia kad tavo ims ir išrinkis, kitų visų atmesdami. Bet va: davė kas atsirasti tiems redaktoriams ir jie visai kitas paskiria ir gana.

Vienu žodžiu, viskas išėjo labai prastai, ba ne mes tą rengėm.

Skaityt ir Platinkit Tėvynės Gynėjų-Saulių
Laikraštį "TRIMITA"

"TRIMITA" leidžia Lietuvos Saulių Sąjunga kuriai rūpi ne kuri atskirų partijų ar luomų reikalai, bet Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės gynimas ir demokratinio jos suradimo tobulinimas ir stiprinimas.

"TRIMITAS" tiekia daug žinių iš Lietuvos pasaulio gyvenimo. Jame aiškiai ir vaizdžiai nušviečiama Lietuvos vidaus ir tarptautinė padėtis.

"TRIMITAS" deda eilėraščių, apsakėlių, vaizdėlių iš šaulių kovos už nepriklausomybę, politinių ir mokslinių straipsnių ir šiaip daug gražių pasakėlių.

"TRIMITAS" eina kartą savaitėje 32 puslapių knygelėmis. Jo kaina Amerikoje: metams 4 dolariai; atskiras numeris 10 centų. Lietuvoje: metams 96 auksai; atskiras numeris 2 auksai.

Broliai Amerikiečiai! Jums už juri-marių gyvenantiems "Trimitas" geriausia paniskins padėti mylimos tolimos Tėvynės del kurios gerovės Jūsų širdis taip jautrini plaka. Tat išsirašyt "Trimitą" sau ir išsirašyt savo giminiams Lietuvoje. Tuojau pasiuskit laisveli "Trimitui" pranešdami savo adresą. Vieną mėnesį — keturis numerius — siuntinėsim "Trimitą" dovanai kad galėtumet su juo susipažinti. O turime vilties jog susipažinę paronėsit kad nuolat Jūsų naują laikytų "Trimitas". Adresuokit:

"Trimito" Administracijai,

Lithuania, Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 26.

Dovana Šventėms

Geresnės Dovanos Šventėms nėra kaip LIETUVOS ALBUMAS, 436 puslapiai, 288 paveikslai su biografijomis. Pasiekubinkit užsisakyti sau ir savo draugams. Kaina \$5.

Adresuokit:
KNYGYNAS SVIETĖJAS
Gen. P. O. Box 517, New York, N. Y.

Septyni
Senajo
Pasaulio
Stebuklai

NAUJAUSIA PIRMUTINE TOKIA
KNYGA MUSŲ KALBOJE!
Kiekvienas Ją Turėtų Nusipirkti!

Angliškai parašė Prof. Edgar J. Banks
Vertė K. S. Karpavičius.

200 Puslapių :: :: Kaina \$1.00
Dručiuose audimo apdaruose \$1.75.

Telpa sekantieji keturi paveikslai:
Didėji Egipto Piramida ir Sfinksas kaip jie išrodo 1921 metais.
Flat Iron Buidingas New Yorke.
Zeuso pavidalas Dianos pavidalas.

Šioje didelėje ir populiariškai parašytoje (taipgi aiškiai lengvai išverstoje) knygoje aprašoma sekantieji septyni senajo, mums mirusio, pasaulio stebėtinai dalykai kurie nerado nieko sau lygaus nei ilguose amžiuose senovėje, nei niekas šių galybių kultūros ir civilizacijos budais neįstengė padaryti:

- 1—EGIPTO KARALIAUS KHUFU KAPAS, kaip, iš ko jis padarytas, jo augstis, didumas ir visa tų laikų istorija iš 3,000 metų prieš Kadirytą.
- 2—BABILONO MIESTO MURAI— apie Babiloną visi žinot iš šventraščio, susipažinti su juo šitų murų galybės tarpu bus labai svarbu.
- 3—OLYMPIŠKO ZEUSO STABAS, neapsakomo didumo ir puikumo stovyla.
- 4—DIEVĖS DIANOS MALDNAMIS—ir jos ant žemės atsiradimo istorija.
- 5—KARALIAUS MAUSALNO KAPAS: istorija brolio su sesere meilės ir jų šeiminio gyvenimo, karionių, laimėjimų ir pagerbimų.
- 6—RHODES SALOS STOVYLA—Saulės dievo Apollo stovyla pajuryje.
- 7—ALEKSANDRIJOS ZIBINTUVAS, jo stebėtinai įrengimas, augstis, tikslai, užkariavimai, pasakos ir suardymas.

Reikalaudami knygos, užsakymus ir pinigų siųskit šiuo adresu:

"DIRVOS" KNYGYNAS

7907 Superior Ave. Cleveland, O.

BIZNIŲ SRITYJE

(Šį Skyrių veda V. K. Račkauskas. Į visus paklausimus duodama teisingi ir nuoseklūs atsakymai spaudoje. Laiškus su paklausimais adresuokite šitaip: "DIRVA", Biznio Skyrius, 7907 Superior Ave., Cleveland, O.)

Kaip Amerikos Lietuviai Nukentė del Markės Kurso Puolimo

Vokiečių markės puolimas bene skaudžiausia užgavo Amerikos Lietuvius. Apie tai jau ir Lietuvos laikraščiai pradėjo rašyti.

Amerikiečių nuostoliui suprasti užtenka kadir nedidelio pavyzdžio. Duokime kad sausio mėnesį iškelio Amerikietis Lietuvon ir parsivežė 3,000 dolarių. Tuokart kursas buvo \$18.50 už 1,000 auksinų. Tai už \$1000 Amerikietis tuokart gavo apie 160,000 auksinų. Parvažiavęs Lietuvon, jis už 160,000 auksinų vasario ar kovo mėnesį, 1921 m., galėjo gauti neblogą užkai ar namą miestelyje. Bet jis dar nepirko, nes norėjo gerai apsisvarstyti ar galės, be skriaudos sau, Lietuvioje apsigyventi. Gyveno pas saviškius, nieko neišleisdamas pragyvenimui, ir sulaukė rudens. Tik auksinas smarkiai pradėjo pulsi, iki priėjo prie to kad už 1,000 auksinų bemokėjo \$4 ar \$5. Tuo pat laiku ir Amerikietis ėmė dairytis įgyti sau kąsnelį žemės ir apsigyventi Lietuvoje. Bet pasirodė kad žemė keliaripai pabrango: ką galėjo gauti pavasarį už 150,000 auksinų, už tą dabar, rudenį, reikia mokėti nemažiau 500,000 auksinų. Tai gi ir Amerikietis su savo pinigais nebegali nieko pradėti. Mat, jo 160,000 auksinų, buvę verti \$3,000 pavasarį, dabar beliko verti apie \$800....

Tokioj baisioj padėtyj atsidūrę, Amerikietis tiesiog desperacijon inpuola. Jo sunkiai sutaupti pinigai sutirpo kai cukrus.

Geriausia, žinoma, išlošė tie Amerikiečiai kurie parsivežė Lietuvos dolarius. Akivaizdoje kurso šokinėjimo, visgi klausime nejudamosios nuosavybės

laikomos šiek-tiek dolario kurso. Kad dolario vertė yra prantama Lietuvoje parodo kad ir tas faktas jog Kaune, pavyzdžiui, vežėjas ("izvoščikas") veždamas Amerikietį iš gelžkelio stoties į hotelį, ne kartą užprašo 300 auksinų. Amerikiečiui tie "300" pasirodo baisi skaitlinė. Jis žino jog 300 auksinų tai savaitinė alga mokama daugeliui net augštųjų valdininkų Lietuvoje. Pasiderėjus, vežėjas paprašo 1 dolario.... Well, Amerikiečiui, kurs kurso neseka, 1 dolaris nedidelis pinigėlis. Bet, kurso žemumą imant domėn, dolaris irgi daug Lietuvoje reiškia.

—:— Tokin vargan inpuola Amerikietis išsimaimes dolarius augštu kursu. O kaip yra su mainiais dolarius nupuoliu kursu? Sunku pasakyti ar kursas kils. Jei kursas pakils — tuokart Amerikietis dikčiai uždirbs. Jau taip buvo vienu tarpu. Šių žodžių rašytojui teko pastebėti šitokią faktą Lietuvoje, 1920 metų pavasarį. Amerikietis, grįžęs Lietuvon vasario m., 1920 m., išsimaimes \$3000 žemu kursu ir gavo už juos (apie) 250,000 auksinų. Už kelių mėnesių kursas ėmė kilti. Tas pats Amerikietis už tuos 250,000 auksinų gavo apie šėis tukstančius dolarių. Jei jis su tais 6,000 dol. sulaukė dabartinio didžiausio markės kurso nupuoliu, tai galėjo gauti už juos arti pusantro milijono auksinų.

Bet taip galėtų būti ne del žinomo finansų, ne del kokio gudrumo. Tiesiog tai galėtum pavadinti laime, — kaip akiai vištai grudas.

Prie dabartinės ekonominės konjunkcijos Europoje lygus yra šansai už markės kilimą kaip ir už puolimą. Ji gali dar žemiau pulsi jei Francuzija taip

pat smaugs Vokietiją kaip ikišiol smaugė. Jei taip bus, tai Vokiečių markė gali pulsi žemyn-žemyn, iki bus vėta tiek kiek Lenkų markė.

Bet iš kitos pusės — toks Vokietijos nubankrutijimas negalėtų išeiti ant gero Francuzijai, Anglijai, Italijai ir Amerikai. Vokietija tuokart, be abejonės, jungtųsi su Rusija, subolševikėtu, ir, pačių sąlygų verčiama, neštų bolševizmą į Vakarų Europą. Anglijos finansininkai permato tą galimybę. Todėl jie ir yra kiek prieinamesni Vokietijai ir jėško budo jai pagelbėti. Vyriausiai del Vokietijos Anglijos su Francuzija santikiai yra intempiti.

Kaip įvyks, kas bus, kur nu eis Europa — niekas negalėtų dabar tikrai pasakyti. Tik ateitis gali parodyti.

—:— Aukso kurso puolimas skaudžiausiai palietė ir įvairius biznius suorganizuotus Lietuvoje Amerikos Lietuvy pinigais, įvairių jų bendrovių. Pirmiausia — puolimas palietė pinigų vertę, — jėi tie pinigai nebuvo įvesdinti į kokią nors nejudamą nuosavybę.

Del aiškesnio pavyzdžio pakalbėsim apie vieną-kitą įstaigą kurios, kaip žinome, pradėjo veikti Lietuvoje. Po ranka neturime (ir negalime turėti) smulkų atskaitų, tačiau prityrimas ir žinojimas sąlygų Europoje duoda galimybę ir teisės daryti nenutolstančias nuo teisingos padėties išvadas.

Pavyzdžiui, žinome kad Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra įvesdinusi Lietuvoje apie \$175,000. Tie pinigai buvo pervesti Lietuvon augštu kursu, 1919 m., kuomet už 1,000 auksinų buvo mokama apie \$40. Viso Lietuvoje tos Bendrovės turto, skaitant auksinai, buvo suvirš keturi milijonai auksinų. Šios dienos kursu, jei reiktų tuos pinigų perkelti atgal Amerikon, už juos būtų galima gauti apie \$20,000, ar kiek daugiau. Geras tik dalykas yra tame kad L. A. Bendrovės turta jau, 1920 metų indėti į įvairia

organizuotas bendroves: "Nemuna", "Ringuva", "Dubysa", Kredito Banka. "Nemunas" su "Ringuva" turi nejudomojo turto — žemės, trobėsų, mašinų; turi ir prekių, kurių vertė, ypač žemės ir trobėsų, žymiai pakilo kaip tik markė nupuolė. Apskaitliuojama kad nejudamosios nuosavybės vertė pakilo bent 5 kartus. Taip kad L. A. Bendrovės 4 milijonai auksinų Lietuvoje šiandien gal būtų turė vertės penkiolika milijonų.

Antas pavyzdys kaip markės puolimas palietė prekybą, ypačingai prekes įgabenamas iš šalių kur valiuta yra augsta, k. t. iš Amerikos, Šveicarijos, Holandijos ir tt. Čia irgi naudosimės viena Amerikiečių bendrovių (Sales Corporation). Ji 1920 m. įgabeno Lietuvon "Fordson" traktorių ir pardavinėjo juos po 70,000 auksinų. Tokio traktoriaus kaina Amerikoje paprastai yra \$625. Kad pasekmingai verstis prekyboje reikia laikytis, maždaug, tokio principo: pelnui — tam tikras nuosimtis, pav. 10%; iš prekybos gautais pinigais, atskaičius sau pelną, duopleikuoti išparduotąsias prekes. Traktorių klausime, pardavėjas turi gauti už jį Lietuvoje tiek: a) jo mokėtą kainą; b) pervežimas; c) muitais; d) nuosimtis už indėtąjį kapitalą; e) laikymo, skelbimo ir pardavimo ekspensai; f) pelnas. Prie augšto kurso markės, koks buvo 1920 metuose, 70,000 auksinų turėjo nešti pelno. Jei skaitysime kad pelnui ir kitiems reikalams pardavėjas atskaito 30 nuosimčių nuo parduodamosios kainos (21,000 auks.), tai Sales Corporation už likusius 49,000 auksinų butinai turi gauti kitą traktorių parduotojo vieton. (Skaitmenis čia paduodama provizoriai, imami paviršutiniai. Tikrybėje jie gal visai kitokie yra.) Taip būtų jei antrą traktorių perkant markės kursas būtų toks pat kaip jis buvo perkant pirmąjį traktorių, tai yra, kad už 49,000 auksinų gautum \$625. Bet markė nupuoliu, už 49,000 auksinų mokama apie \$220. Kitaip sakant, jei pardavinėsi traktorių su pačia kaina (po 70,000 auks.), tai nupirkimui naujo turi parduoti bent tris traktorių. Kitais žodžiais, jei pardavėjas išpardavė 100 traktorių po 70,000 auksinų, tai už tuos pinigus jis tegali gauti tik 30 traktorių: jo biznis, kitaip tarus, nupuolė

dviem trečdaliais. Kas pardavėjui daryti kad tokio baisaus nuostolio išvengs? Atsakymas tėra vienas: sekti kursą ir kelti kainą, porcingai kurso puolimui. Jei taip darytų traktoriaus pardavėjas tai jis turėtų pakelti kainą bent iki 230,000 auksinų už traktorių, — o tokios kainos Lietuvoje niekas nemokės. Kitaip sakant, markė nupuoliu nebėliko galimybės verstis įgabenamomis iš Amerikos prekėmis.

Antas pavyzdys. Šių žodžių rašytojui ir pačiam teko turėti patyrimo šitoje linkmėje. Gegužio mėn., 1920 m., gauta (per Lietuvos Atstovybę Berline) Lietuvos valdžios užsakymas ant 86,000 tonų anglis, apie 20,000 tonų tepalų, ant gazolino ir tt. Užsakymo inteiimo dienoje už 1 toną anglių, įgabentų iš Amerikos į Lietuvą Lietuvos valdžia būtų turėjusi mokėti apie \$31, arba apie 1,200 auksinų. Iki susitarta su kompanijomis, iki susižinota su Lietuva, markė ėmė pulsi (dolaris — kilti) ir už 1 toną jau būtų reikėję mokėti apie 2,600 auksinų. Žinoma, užsakymas liko kanceliuotas.

Keletas tų pavyzdžių parodo kaip sunkiai paliečia pinigų kurso puolimas ne tik paskirus asmenis, bet ir organizacijas bei valstybes. Juk ir visa Amerika, del labai nupuoliu Europos pinigų kurso, negali savo prekių Europoje parduoti, nes Europos žmonės neįperka jų ir yra priversti apsieiti be įvežamųjų prekių.

—:— Dabar Lietuvos valstybė skubina sudaryti planus savo pinigams. Manoma leisti juos jau šią žiemą. Auksinas busiags lygus vienam Amerikos centui; 100 auksinų sudarysį vieną muštįnį, arba dolari.

V. K. Račkauskas.

LOUIS EISENBERG
Turi Geležinių Daiktų, Pečių, Kvarbų, Varnišų, Člnoja, Lieja ir Stogams dangalų
1169 East 79th St. N. E.
Princeton 1937-K

L. WURM
PERKRAUSTYMO IR SANDELIO KOMPANIJA
Ofisas 1328 E. 80th STREET
Netoli Superior.
Telefonai: Bell — Randolph 1198
Ohio State Princeton 979-W

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ IR PASKOLOS BANKAS

Moka 5% (penktą nuosimtį) už padėtus taupymui pinigus.

Parduodame ištraukiamo ir neištraukiamo stocko (akcijų) po \$100.00 (šimtą dolarių) už kurį mokame 8% (aštuonis nuosimčius).

6712 Superior Ave., kampas E. 68th Street
Cleveland, Ohio

Dr. Ray R. Smith, Dentistas

6701 ST. CLAIR AVE. Kampas E. 67 St.
Darba gvarantuoju dešimčiai metų.
Mano ofisas atdaras vakarais, taigi jums nereiks gaisioti iš darbo dantų taisymui. Naudoju savo garų "Peridonto" del Beškausio Dantų Traukimo.

Greičiausia Nuperkame ir Pilnai Užmokame

MES reikalaujame keliolikos Namų vienos ar dviejų šeimynų, tarpe St. Clair, Euclid, East 26-tos ir 105-tos gatvių, už kuriuos mokėsime pilnai (Cash). Mes nesame perkupčiai (agentai), bet tiesiog pirkėjai, todėl jus turėdami pardavimui Namus duokit mums žinią laišku, telefonu arba ypatingai, del apkainavimo, o mes trumpu laiku duosime atsakymą.

THE REPRESENTATIVE REALTY CO.

ANTROS GRINDIS HANNA BUILDING

Euclid Avenue prie East 14th Street

Abu Telefonai

Skyriai yra šiose Vietose:

A. B. BARTOSZEWICZ

Telefonai: Rosedale 1157 Princeton 2727

PETRAS MULIOLIS

Telefonai: Prospect 963 Central 6488

7907 Superior Avenue

2006 St. Clair Avenue

NUOŠIMTIS

SKAITOS! NUO TOS DIENOS,

kada pinigai padedam

taupinimui

L A K E SHORE BANKOJ

ir subjektas sulyg regulacijos išmokama iki tai dienai, kurioje atsiimi savo pinigus.

4%

St. Clair ir East 55-ta gatvė, Prospect ir Huron, Superior ir Addison, St. Clair ir East 125-ta gatvė 12000 Superior Ave.

Pamėginkite naujo

Ruffles
Su užregistruotu vaizduženklia Sav. Valst. Patentu Biure.

Naujame mlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios įvairios žemės vaisto idėtos, su priemonėmis priimamais švelniaus kvepalais.

Ruffles yra jaosi paveikiantis pleiskano pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gausniais ypaty.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiūrėkite, kad būtų INKARO vaiz. ženklis.

Teatrališki Vėkalai

Balon Krišes Sausas šėikėsi — trijų atidengimų komedija, visų scena ta pati. Lošia 3 moteris ir 4 vyrai. 54 pusl. Kaina 35c.

Meilė — Visų Ligų Gydytoja — komedija trijuose aktuose, I ir II akto scena ta pati, III pasimaino. Reikia 3 moterų ir apie 10 vyrų. Lengva ir puiki lošimui. Pustl. 40. 25c.

Klebonas Kaltas — 4 veiksmų komedija iš gyvenimo, reikia apie 10 ypatų. Kaina 45c.

Pavogtas Kudikis — trijų aktų tragedija, 48 pusl. knygelė, lošia 6 merginos ir 10 vyrų, prie jų keletas pašalinių. — Kaina 40c.

Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 6 atidengimai. Veikia 17 vyrų ir 4 moteris. Pustl. 35. Kaina 30c.

Tremtinis — drama iš krikščionybės platinimosi. Vieno akto. Lošia 2 moteri ir 4 vyrai. (Lošėjai jas gali gauti pirkti "Dirvos" Knygynne. Reikalaukite tuojaus.)

Brolžudys — penkių veiksmų tragedija iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Reikia 19 ypatų, jų tarpe šešių moteriškų. Lengva perstatyti, kaina 75c.

Laimės Jieškotojai — keturių veiksmų drama iš Lietuvos gyvenimo. Lošia 15 ypatų, jų tarpe 4 moteriškos. Kaina 40c.

Reikalaukite "Dirvo"

PARDAVIMAI

BUCERNĖ IR GROSERNĖ — Lietuvos apgyventoj kolonijoj, netoli naujos Lietuvos bažnyčios. Kaina priinama. Taipgi turime piktai namą ant E. 74 gat., netoli Superior, 2 šeimynų, 12 kambarių, su visais intaisymais. Kaina \$8,550. Turime daugybę kitų namų už mažiaušias kainas, kurie čia nėra pažymėti. Norėdami pasižiūrėti kreipkitės pas mus, suteiksime teisingą patarimą. (1)

POV. SELICKAS & CO.
Real Estate
1522 E. 47 St. Cleveland, O.

DR. BAILEY "Specialistas"

Per 21 metus gyde kebliai ir chroniškas vyrų ir moterų ligas. Vėliausi metodai ir tikras gydymas. Jeigu kenčiat nuo Kraujo Užnuodimo, Skaudulių ant Odos, Reumatizmo, Sirdies, Plaučių, Skilvio, Kepenų, Vėžio, Patrukimo, Nosies, Gerklės ir Goiterio — Eikite pas jį ir pasveikite.

Jis naudoja Garsingą Kraujo Vaistą 606 ir 914.

Taipgi vėliausius Elektriškus ir X-Spindulių Gydymus.

Visokis gydymas atliekama paties Dr. Bailey ypatingai ir slaptai.

Jo darbas yra geriausias, jo kainos žemiausios.

Mez kalbame Lietuviškai.

Ofiso valandos: 9:30 ryte iki 8 vak. Nedėdieniais 10 iki 1 diena.

5311 Euclid Ave. Netoli E. 55th Street

Antros grindis, Room 222.

CLEVELAND, OHIO

X-RAY EGZAMINAVIMAS \$1.00

"Vaikai nustokite bereikalingai peštis — yra užtekčiai BAMBINO jum abiem!"

Kudikiai megsta jį! Jie prašo daugiaus!

Net ir mažičiai žino, kad

BAMBINO
Vaikams labiausiai tereg. S. V. Pat. Ofiso

yra geriausia gydyclė visame pasaulyje, kuri duoda galimybę buti linusu nuo vidurių užkietėjimo. Ji paveikia per vieną naktį; lengvai, tačiau tikrai! Aptiekose parsiduoda po 35c. arba už 40c. apmokėtu pasto siuntiniu prisiunčiame tiesiog iš laboratorijos.

F. D. RICHTER & CO.
BOROUGH OF BROOKLYN NEW YORK

CHORAMS DAINOS MUZIKA

Žiema, Draugijų Veikimas — Choras ir Solistai Jieško Naujų Dainų Štai Jos!

DAINŲ IR MUZIKOS GAIDOS Gaunamos "Dirvos" Knygynne

REIKALAUDAMI GADŲ PAŽYMEKIT JŲ AUTORIŲ

MIKO PETRAUSKO VEIKALAI	
Šiu nakiely (džiukia)	30c
Jojau Diena (dvi: augštam ir žemam balsui)	60c
Ko Lindut, Svetelait?	20c
Vai Aš Pakiršiu	20c
Už Silingėli	30c
Dovanojo (džiukia)	15c
Skyniau Skyminėli	15c
Tykiai Nemunėlis Teko	15c
Saulutė Raudona	25c
Lihgo (Latviška)	15c
Kregždėlė (duetas prie piano. Žodžiai V. Kapso (Angliškai žodžius pritaikė P. Preseavage) Išloido Lithuanian Conservatory of Music, So. Boston, Mass.)	30c
Zalcio ir Gulbė-Dievaiči Duetas (iš op. "Eglė-Zalcio Karalienė"). Angliškai žodžiai R. Karuzos)	75c
Jaunosios Daina (iš op. "Vestuvės". Angliškai žodžius pritaikė Anna Lutkus)	35c
Birutės Daina (aria iš op. "Birutė". Angliškai žodžiai Anna Lutkus. Solo ir pianui)	30c
Girių Karalius (I veik. fantastiška opera)	3.00
Aras (kvartetas)	40c
Neverk pas Kapą (mišram chorui)	50c
Metai po Metų (vyriškas kvartetas)	40c
Oi, Ruta, Rutelė (solo)	50c
Pasaka (solo)	80c
Nokturnas — Aciu (solo)	75c
Kur tas Šaltinėlis (solo)	75c
Vai, Vėrcia, Lauzo (solo)	50c
Lietuviškos Dainos (mišr. chorui) II sės.	25c
Gamtą Graži (4 lygiems balsams)	50c
Skambančios Stygos (duetas)	50c

ST. ŠIMKAUS VEIKALAI	
Ant Tėvelio Dvaro ir Tykus Buvo Vakarelis (mišram chorui)	35c
Atsiveikininimas su Gira (mišr. chorui)	60c
Aš Išvilkičiau Čigoną Rubą (duetas)	1.00
Atsiveikininimas su Tėvyne (mišr. chorui)	1.50
Darbininko Daina (mišr. chorui)	60c
Era Mano Brangi (basso solo)	50c
Kaip Raiba Paukštutė (solo)	1.00
Ilgu, Ilgu (keturiems lygiams balsams)	60c
Kareivių Daina (trio)	60c
Kur Bakutė Samanota (solo)	75c
Lietuviai Esame Mes Gimę (chorui)	50c
Lopinė Daina (solo)	60c
Mes Padainuosim (mišr. chorui)	30c
Motile Mano ir Šeriau Žirgeli (mišr. chorui)	30c
Nesigirandin, Mergužėlė ir Einu per Dvarelj (mišram chorui)	30c
Ne del Taves nš, Mergelė (solo)	50c
Oželis (mišr. chorui)	60c

Oi, Greičiau, Greičiau (solo)	40c
Oi Kas (Apleidžiant Tėviskė — solo)	1.00
Paukštutėli Skrajunėli (mišr. chorui)	30c
Plaukia sau Laivelis (duetas)	75c
Pamylėjuo Vakar: Vai Vargė, Vargė ir Vai Putė, Putė (solo)	75c
Saulutė Tekėjo (duetas)	25c
Sėdžio po Langeliu ir Per Gira, Girelę (m. ch)	30c
Šią Nedėlėlę (mišr. chorui)	25c
Scherzo (tik pianui)	60c
Sunku Man Gyventi (solo)	60c
Vai Gudri, Gudri; Pavasario Trumpa Naktutė ir k. (mišram chorui)	50c
Vakarinė Daina (mišram chorui)	60c
Vaziavau Diena ir Vai Žydėk, Žydėk (mišr. ch.)	25c
Vai tu Žirge ir Per Tamsią Naktelę	30c
Vienas Žodis ne Šneka (mišram chorui)	45c

J. T. KELPSOS VEIKALAI	
Ne Margi Sakalėliai (ir Lenkų ir Rusų kalbom) solo)	75c
Lietuvos Himnas (solo)	60c
Mergvakario Daina ir Ei, Tėveli (mišr. ch.)	35c
Aš Pas Tėveli ir Močiute Mano (mišr. ch.)	35c
Aš Toli Nuleista ir Tris Dienas (m. ch.)	35c
Balnok, Tarne, Žirgeli, ir Gerkim, Broliai	35c
Močiute, Miego Noriu ir Ei, Vargė (m. ch.)	35c
Kad as Buvau Mergelė ir Atlekė Sakalėlis (m. ch.)	35c
Oi tu, Lakišingale ir Vanagėlis Tupėjo (m. ch.)	35c
Eisiu į Girelę ir Uį, uį, uį, Dieve (mišr. ch.)	35c
Keturi Suktiniai (pianui)	60c
Galesčio Giesmė (trio)	25c
Asperges Me (trio)	50c
Mozurka (Lietuvių — pianui)	50c
Pasaka (pianui)	60c
Tautiški Šokiai: Kepurnė ir Klumpakojis (pię.)	50c
Taut. Šokiai: Suktinis, Našlys ir Noriu Miego	50c
Tris Liaudies Dainos (pianui)	50c

A. ALEKSIO VEIKALAI	
Ak, Myliu Tėvynę (solo)	75c
Grazi čia Giružė (solo)	50c
Ginkim šali Lietuvos (mišram chorui)	50c
Meile Uždegtą Krutinę (solo)	65c
Meilė (solo)	40c
Mes Grįšim Ten (mišram chorui)	75c
Lietuvos Vyčių Himnas (solo)	25c
Visuomet Sirdis Surakinta	60c

Č. SOSNAUSKIO VEIKALAI		60c
Kur Bėga Šešupė (mišram chorui)		25c
Karvelėli (mišr. chorui)		30c
Lėk, Sakalėli (mišr. Chorui)		40c
Užmigo Žemė (mišr. chorui)		25c
Kanklės. Liet. dainos, Dr. V. Kudirkos, 4 vyriškiems balsams sutaisytos. Čia telpa 18 dainelių. Tilžėje 1895, pusl. 24		25c
Dainos, sutaisytos ant keturių balsų. Surinko L. Ereminas. Tilžėje 1902, pusl. 82. Druotai gražiai apdaryta		1.50
Revolucijos Giesmės — prirengtos vyrų chorams, dviem, trimis ir keturiems balsams. Boston, Mass, 1908, pusl. 16.		35c
Vitauto Koncertinis Marijas (P. Stankevičiaus) "		60c
Lietuvos Himnas (A. Kočanoskio) pianui ...		50c
Išsimokininis Gaidų ant visokių instrumentų, ir dainavimo. Parašė J. A. Baronas. "Pumpurėlis" — Operetė — Muzika A. S. Pociaus, Chicago, Ill.		1.00
Reikalaukit "Dirvos" Knvygne		25c

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Patamsių Riteriai

es Sausas nesikelsi— idengimų komedija, ia ta pati. Lėša 3 r 4 vyrai. 54 pusl. c.

Ligų Gydymo — trijuose aktuose, I o scena ta pati, III o. Reikia 3 noterių 0 vyrų. Lengva ir nui. Pust. 40. 25c.

altas — 4 veiksmų iš gyvenimo, reikia natu. Kaina 45c.

dikis — trijų aktų 48 pusl. knygelė, rginos ir 10 vyrų, letas pašalinių. —

ochas — 4-rių ak- ja 6 atidengimai, vyrų ir 4 moteris. Kaina 30c.

— drama iš krik- timos. Vieno ak- noterių ir 4 vyrai. gali gauti pirkti vygne. Reikalauki-

— penkių veiksmų tikro atsitikimo eikia 19 ypatų, jų moteriškų. Leng- kaina 75c.

škotojai — ketu- drama iš Lietuvos ošia 15 ypatų, jų iskos. Kaina 40c.

cit "Dirvoj"

AVIMAI

GROSERNE — Lie- tojų kolonijoj, netoli os bažnyčios. Kai- Taiptgi torime pui- t. E. 74 gat. netoli mu, 12 kambarių, su s. Kaina \$8,500. Tu- e čia nėra pažymė- lasiznoti kreipkitės ime teisingai patar- (1)

CKAS & CO. — balate Cleveland, O.

listas"

terų ligas. Vė- Kraujo Užmo- laučų, Skilvio, io — Eikit pas

nus. škal ir slaptai. ausios.

10 iki 1 diena. Street

\$1.00+++++

galimybės buti r vieną naktį; 5c. arba už 40c. baratorijos.

NEW YORK

žmogų tik kaip žmogų, gre- siant tuo pačiu mirtin visai ei- lei tuose namuose gyvenančių kity nekuo nekaltų žmonių ir patiems nuo savo žygio pasislė- pus kad intarimas gali kristi vi- sai nekaltiams, — tokiems vy- rams lieka tik bailių šėkų var- das, kurs dargi šiek-tiek saži- ningesiam žmogžūdiui yra peržemas.

Griežtai pasmerkiami tokius žygius, turime pasakyti jei ta- tai daryta iš politinio įsitikini- mo jog ne tuo keliu einama į sieki. Teroras ne logika ir jis sveiko protavimo niekuomet ne- pakeičia. Svarbiausiais momen- tais, kada pavojus visiems ben- dras, ir įsitikinimų bei nusista- tymų kovoj turi būti tam tikra harmonija, o ne kruvinas peilis, kur siauras protas nebeišneša.

LIETUVA PAMINĖJO DR. BASANAVIČIŲ

Lapkričio 23 d. suėjo 70 me- tų nuo gimimo visai Lietuvai žinomojo mūsų tautos pirmojo patriarcho Jono Basanavičiaus. Jis pirmas sunkiuose caro prie- spaudos laikuose pradėjo kelti Lietuvą iš miego skelbdamas jos laisvės aušrą, ir išleisdamas pirmąjį Lietuvos laikraštį "Au- šra". Dr. Basanavičiaus jubi- leui pagerbti visi laikraščiai buvo pilni karštų sveikinimų ir jo gyvenimo aprašymų.

RUSŲ MISKAS LIETUVAI

Taikos sutarties XII straips- niu, Rusijos Sovietų Vyriausybė skiria Lietuvai per 20 metų kas met po 1,000 dešimtinų miško arčiau Lietuvos sienų, butent:

Vakarų Dauguvos srityj: Po- locko ir Velizsko apskrityse; Augstosios Vilijos, Nemuno ir jų intakų srityj; Vileikos, Bo- risovo, Minsko, Slucko ir Igu- meno apsk. Kadangi sulys su- tarties Rusija turi duoti Lie- tuvai kasmet po 5,000 dešimti- niško, o Lietuvos pasie- gali duoti tik po 1,000 — tai per tuos pačius 20 me- tų duos kasmet šiaurės Rusi- joj tokį miško plotą kuris tu- rėtų tokią pat vertybę kaip 4,000 dė. girios arčiau Lietu- vos sienų.

LIETUVIŲ LAIVŲ NELAIME

Lietuvos žėglinis motorinis laivas "Juratė" jurės audros metu ties Elsinkais tapo išmes- tas į krantą, ir dabar gulį 4 pėdų seklume. Žinovai tikrina kad pavasarį galima busią "Ju- ratę" vėl į gilumą nuvilt. Kitą laivą "Kastytį" lapkri- čio 1 d., plaukiant jam su pre- kėmis į Daniją, apniko ta pati audra. Burės suplyšo ir stie- bai sulūžo. Audra mėtė laivą apie tris dienas. Pagaliau ju- rininkai pamatė krantą ir uos- lada, bet labai apsvylė, nes tai buvo Lenkų uostas. Pasiryzę geriau žuti bet ne pasiduoti ir Lenkų nelaisvę, jurininkai vėl pasuko laivą į atvirą jūrę. Ket-

virtą dieną įsigi laivas tapo at- vilktas į Daniejo uostą.

(Nuo "Dirvos" redakcijos: Iš- tyrimai rodo jog Baltijos jūrėj atsiubina kas meta daugiau ne- laimiu su laivais negu bent ke- kioje kitoje jūroje ar okeane.)

PARVYKO IŠ SIBIRO

Iš Vladivostoko parvyko Kan- nan Lietuvos Respublikos įgi- liotinis Vladivostokas J. Vaite- kaitis, ir įgaliojinių sekretorius Jocy.

ATSTOVAS SVEICARIJAI

Sveicarijos vyriausybė pripa- žino Sidzikauską oficialiniu Lie- tuvos Respublikos atstovu Svei- carijai.

TELEGRAFAS KAUNAS- MASKVA

Nuo lapkričio 16 dienos em- veikti įtaisytoji tiesioginė tele- grafo viela tarp Kauno ir Mas- kovos; tuo būdu nustatyta tie- sioginis telegrafo susisiekinas tarp Lietuvos ir Rusijos.

UNIVERSITETO RUMAI

Lietuvos augstajai mokyklai skirti namai Kaune jau baigia- ma remontuoti. Kelios audito- rijos jau visai paruošta. Gam- tos tyrinėjimo kabinetas apru- pinta apšvieta naujais prietaisais. Nuo lapkričio 14 d. atidaryta universiteto raštine.

TREMTINIŲ PLUDIMAS IŠ RUSIJOS

Anot nustatyto tremtinių gra- žinomo plano, lapkričio mėn. ir iki gruodžio 19 dienos, grįžta tremtinių: iš Sibiro tris ešelona- i po 120 vagonų, Ukrainos 5 ešelona i po 200 vagonų; Kauka- so 2 ešelona i po 80 vagonų; Krivo 1 1/2 ešelono po 60 vago- nų ir po pusę ešelono iš Oren- burgo, Ufos, Simbirsko, Tiume- no, Čeliabinsko, Turkestano, Tambovo, Tulos ir Ivanovo-Voz- nesensko. Iš viso atvyksta 20 ešelonų arba 890 vagonų — apie 15,000 žmonių.

RAKELIJA, Seinų apsk.

Rakelijos kaimas yra prie de- markacijos linijos ir visuomet priklausė Lietuvai, bet Lenkai dabar deda visas pastangas pri- jungti jį savo pusėn. Tam tik- slui griebiasi įvairių priemonių, manydami tuo paveikti į gyven- tojus ir suvaryti juos savo "bu- čin". Bet žmonės čionai yra iš- tikimi Lietuvos sunys ir griež- tai atsisako nuo peršamosios jiems "brolių" bičiulystės. Be- veik kiekvieną dieną atsilanko į Rakelijos kaimą Lenkų legio- ninkai su žandarais ir visur ro- do savo Lenkišką "kulturą": muša žmones, plėšia turta, vari- nėja važiuotės ir Seinus ir Su- valkus. Daug žmonės kenčia nuo barbarų-Lenkų, vienai mer- audra. Burės suplyšo ir stie- bai sulūžo. Audra mėtė laivą apie tris dienas. Pagaliau ju- rininkai pamatė krantą ir uos- lada, bet labai apsvylė, nes tai buvo Lenkų uostas. Pasiryzę geriau žuti bet ne pasiduoti ir Lenkų nelaisvę, jurininkai vėl pasuko laivą į atvirą jūrę. Ket-

NAUJAS TEATRAS BIRŽUOSE

Piliečiai Vasiliauskai, gryž- sieji iš Amerikos, pastatė Bir- žuose teatrui naują namą. Bir- žiečių Dailės Draugija "Muza" tą naują teatrą atidarė staty- dama vakarą-spektakli.

Biržiečiai jau senai svajojo ir rengėsi teatrą statyti, bet pas- kutinių metų karės ir Nepri- klausomos Lietuvos kurimas be- veik visus Biržiečius išblaškė, išskirstė. Todel mintis apie sa- vo teatro įkurimą buvo užmes- ta. Vakarai buvo daroma Lie- tuvių labdarų draugijos namuo- se (elgetyne) ir Biržų ar As- travo dvarų namuose. Dabar pil. Vasiliauskai suprato teatro Biržuose reikalingumą ir ėmėsi statyti tam tikrus teatrui ru- mus, ką ir atliko sėkmingai.

Biržų Dailės Draugija "Muza" senai pažįstama ne tik Biržie- čiams bet ir platesnei apliein- kei, Vasiliauskai namuose įren- gė savo nuolatinį teatrą. Ati- darymo dieną vaidino Čiurlionie- nės "Gegužis" ir komediją "Gy- dytojas iš Prievartos". Prieš vaidinimą Dr. J. Mikėlėnas per- skaitė referatą (pranešimą) apie teatrą kur aiskiai pabrėžė "Muzos" uždavinius teatro sri- tyj, priminė apie garbingą tos draugijos praeitį. Pil. Lu- koševičiaus vedamas choras pa- giedojo Lietuvos himną ir kele- tą dainių.

Biržų "Muzininkams" į pa- galbą atėjo artistas-dailininkas

VYDUNO VEIKALAI

Atėjo mums š Tilžės vei- kalų garsaus asų rašy- tojo Vyduo. Jų karės metu visoj Amėkvoj sto- kavo. Reikalauki dabar:

AMŽINA UGNIS \$2.75
(Joje telpa: Liepsnų Ryto Giesmė; Namų Ugnelė; Ruonuva; Vaidilutė; Liepsnų Vakarų Giesmė)
PRABOČIŲ ŠEŠĖ 1.65
LIETUVOS SARANGA 30
VERGAI IR DYKAI 1.40
MIRTIS ir kas toliau 35
SLAPTOJI ŽMOGAUS DIDYBĖ 45
ŽMONIJS KELIAS 20
GIMDYMO SLEPINIAI .85

Reikalauki "Dirvos" Administracijai

\$2 DOVANU \$2

DABAR šitas didžiausias ir geriausias daktariškos knygos paruoštas už \$7.00. LY- TIES MOKS- LAS, tai pir- mutinė knyga, kuri driso ai- škinai pasakyti ir atvira (ili- stracijomis) i- rodyti viską, kas tik reikia vyrui ir mote- rei žinoti apie savo lytį: — lyties organų išsivystymą, funkcijas, svei- katą ir ligas; moterų reika- lus: gimdymą, maitinimą, ku- dijų auklėjimą, jų ligas; meilės ir sei- mos visokius sekretus. Gra- žiai apdaryta; labai daug pa- veikslų, kaina \$7.00. (2) SVEIKATA, tai knyga, kuri viską pasako apie žmogaus ku- ną. Jei norite savo organizmą pažinti ir gerai sveikatos užla- ikti, tai įsigyk šią knygą. Gražiai apdaryta. Beveik ant kiekvieno puslapio paveikslas. Kaina \$2. Matote, kad šitos knygos kai- na \$9.00, bet mes dabar pa- duodam tik už \$7.00 gau- nam dovaną.

O jei norite kitokios knygos dovanoms, tai pasirinkit bile vieną iš šiu: KAP RASYT LAISKUS LIETUVIŲ ir AN- GLŲ KALBOSE; andarytis \$2. APIE ŽEMĖ ir KITUS SVIE- TUS; apd. \$2. LIETUVIŲ PRATEVIAI MAŽOJOJ AZI- JOJ; apd. \$2. MEILĖ ir DAI- LĖ; apd. \$2. TUKSTANTIS NAKTŲ; apd. \$2.00. Pirkit knygas ir siųskit jas į Lietuvą! Jei mylit daug skai- tyti, tai reikalaukit mūsų DI- DAUSIO KNYGŲ KATA- LOGO. Jei mylit neketis ARIT- METIKOS, LIETUVIŲ ir AN- GLŲ KALBŲ, tai reikalaukit mūsų MOKYKLOS KATALO- GO.

Matote, kad mes viską turim: TIK PRISIŠKIRT SAVO IR SAVO DRAUGŲ ADRESUS, ir PASAKYKIT, KŲ NORIT, O mes tuoj visus aprūpinsim.

AL. MARGERIS
2023 St. Paul Ave.
CHICAGO, ILL.
\$2 DOVANU \$2

B. Dauguvietis, kuris surengė dramos kursų. "Muzos" artis- tai-mėgėjai lankydami tuos kur- sus apie pusmetį ne tik patobū- lino savo gabumus vaidinti, bet dalis jų liko visai gerai artis- tais, ir už tai reišia padėkos ir gilios pagarbos savo mokytoji Dauguviečiui. Biržiečiai pasi- tenkinę ir džiaugiasi susilaukę savo teatro.

("Liet. Ukininkas")
Nuo "Dirvos" Redakcijos: Čia paduota žinutė yra klaidinga: teatrą steigė Vasiliauskai dar nesugrįžo iš Amerikos, tik su savo brolių tenai gyvenančių pagalba, prisijuntę jiems pini- travo dvarų namuose. Vienas tų brolių, Povilas Vasiliauskas, ir dabar dar dirba "Dirvoje", kitas, Romualdas, gyvena So. Bostone, Mass.)

LIETUVOS LAIKRAŠČIAI PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS APIE LIETUVĄ

Amerikos Lietuvių Spaudos Draugija yra teisėtai įgaliota "Varpo" Bendrovės Agen- tura, tat čia galite užsirašyti

"LIETUVOS UKININKĄ"

kurs eina Kaune, su priedais: "Sveikata", "Žemė", "Jaunimas" ir "Lietuvos Ukinin- kų Kalendorius". Prenumerata metams \$2.00 (reikia pridėti 25c., persiuntimui pi- nigų).

Amerikos Liet. Spaudos Draugija užrašo ir visus kitus Lietuvos ir Amerikos laikra- ščius.

Adresuokite:
Lithuanian Press Association
370 West 30th Street New York, N. Y.

TRIMITAS

Šita graži puikių eilių ir dainų knygelė turi 144 puslapius. Kaina 50c. Reikalauki "Dirvoje" tuojau.

Mūsų daktė Helen kentėjo nuo St. Vito Sokiio ligos su kitomis kuno netvarkomis per daug mėnesių. Mes įsikojom gubiau- sų gydymoje, bet be pasekmių. Kadangi jos padėtis ėjo blogyn, leidom bandyt nau- ja sveikatos metoda vadinama Chiropak- tika, pas

Dr. ALBERT IVNIK, D.C.
6108 ST. CLAIR AVE.

ir į šešias savaites laiko neliko nei žymės jos ligos. Mergaitė pilna linksmumo ir mes čia pasirašantįjį norime išreikšt mūsų pa- dėką tam daktarui, patardami jį sergan- tiems žmonėms.

Mr. ir Mrs. Tillertson, 869 E. 72 St.
Ofiso valandos: 10 iki 12 ir 2 iki 8 vak.
Kalbama Slaviskai.

LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

LAIVAKORTES galima gaut pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visu lietu- jū pas seniausią LIETUVIS- KĄ agentą — G. KUNAŠAUSKĄ. Agentura uždėta 1910 m. PASPORTUS išreikalauji visiems keliaujantiems į LIETUVĄ.

Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Persiuntimas PINIGŲ ir LIETUVĄ pagal dieninį kursą. ATYDIA. Maitinimas pinigų ne priverstinas, bet išmai- nau, jeigu kas klausia.

G. Kunašauskas
179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

DR. P. J. HUGHES DENTISTAS
1935 ST. CLAIR Ave.
Darbą Gvarantuoju Kainos prieinamos
Valandos: 9 ryto iki 8 vak.
Tel. Prospect 2597

DR. ADOMAS SZCZYTKOWSKI
Gydytojas ir Chirurgas
982 E. 79 St., Cleveland, O.
— Telefonai —
Rosedale 5758, Princeton 431
Valandos: tik vakarais nuo 7 iki 9 val.
Nedėldieniais nuo 3 iki 4 val.

Reikalaukit Naujausios Puikios Knygos EMOCIJOS IR JŲ KULTURA
26 pusl. Kaina 15c.
Šia naudingą aiškia filoso- fišką knygelę išleido TMD. Ohio ir Michigan valstijų Apskritis. Knygutė kalba apie įvairius žmonių jaus- mus, jų nusistatymą ir vei- kimą. Reikalaudami siųs- kit ir pinigus. Agentams nuleidžiama 50 nuoš.
VL. MALINAUSKAS
2221 Hamilton Ave.
Cleveland, O.

UŽSISTELIUK SENDIE
Lengvas greitai ir parankus būdas
Nauja didelė daktariška knyga, pirmo- nė šios rūšies lietuvių kalboje: LYTIES MOKSLAS arba visokias slaptinias ligas ir lyties klausimą. Labai įdomi ir pa- mokanti knyga, kuri privalo rasti ko- žno lietuvi namuose. Paraišė Dr. A. J. Karalio. Šis knyga yra išleista del vy- rų, moterų ir merginų, bet užduota pa- duoti vaikams. Nurodimai ir pavelskiai patikrinti, kaip daugelis žmonių kenčia sopulus (slaptųjų ligų) pasekmes per se- žinoma lyties klausimo. Nusipirk šia knygą ir žinoti kaip apsaugoti nuo šim- tų ligų. Kaina su pristatymu \$1.25
GAMINIMAS VALGIU ir namų prieži- rėjimas. Susitais Amerikos Lietuvių. Labai naudinga ir reikalinga knyga de- namų šeimininkų kurios nori gaminti skanias valgius. Šimtai receptų kaip kepti, virti įvairius mėsas ir t. t. ir t. t. Kaina \$1.00
DAKTARAS NAMUOSE. Naudinga knygelė košmams, kuris nori būti sveikas. Telpa šimtai receptų, kaip ausis gali namie pasgydinti. Paranki kiekvieno- sioties, tvirtai apdaryta. Kaina \$1.00
LIETUVOS VYTIS. Labai puikus paveik- slas papasakojam kambario kaip lietuvių savo tėvynės herbu. Kaina \$1.00
Popiera laiklams su apskaitymais—pa- viclevonoms) Lietuvių rasyli, tuzinas. 60c
Kam reikalingi vaistai, o ne degant arai, raskite man, nes mano ofisas yra prie lietuviškos apšvietos.
Užsiskant knygas, kartu reike prisig. ti ir pinigų adresu:
M. J. DAMJONAITIS
4559 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

Kur seniausia, Ten geriausia.
SENIAUSIA Agentūra VIENYBE

Parduoda laivakor- tes ant visų pa- rankiausių Lin- ių į Lietuvą ir iš Lie- tuvos arba ir visur ki- tur per Antverpą, Rotterdamą, Brema- ną, Hamburgą, Gene- vą, Karaliaučiu ir ki- tus portus ir Eidekū- nus ir į pati Kauną, taip pat ir iš Lietuvos.

Pinigus siunčia į Lietuvą ir visur pigiausiu kursu; už juos garantuoja, kad — ypač Lietuvoje — pinigai bus greitai ir parankiai iš- mokami artimiausioje vie- toje nuo priėmimo gyve- nimo.

Pinigus į Lietuvą siunčia telegramu. Amerikos pinigus maino ant visų šalių pinigų.

"VIENYBES" SPAUSTUVE
Visokius spaudos dar- bus atlieka greitai, pigiai ir gražiai.
Spausdina konstitucijas, knygas, laiklams popirus, plakatus, vitrines kortelas, baliaus tikletes ir t. t.

"VIENYBĖ" EINA DU KART SAVAITĖJE
Spausdina geriausius ra- tus, veidinius žinias iš Lietuvos ir visur ir turi juokų skyrų
"TARKA"
AMERIKOJE \$3.50 MET. LIETUVOJE 4.50

Pirkite "Vienybės" Ben- drovės šėras. Dividendai aukami. Atleidyti bus di- delis pelnas.

Vienas šėras \$10.
Užlaiko didelį knygyną, kur galima gauti vi- sokų knygų.

Reikalaukite platesnių in- formacijų apie viską, ra- šykite mums laiškus, re- kalaukite mūsų piniginio kurso ir knygų katalogo.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN VIENYBE PUBL. CO.
193 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Kur vienybė, Ten galybė.

Lietuvos Albumas

1. LIETUVOS ALBUMAS. — Redagavo Liudas Gira. Išleido Knygynas "Svie- tėjus". Spausdino Oto Ellsner Berline. 435 puslapiai. Didelis formatas. Dai- liais viršeliais. 285 paveikslai. 155 Biografijos. Kaina \$5.00
2. A Lithuanian Etymological Index, by Harold H. Bender, Ph. D., Professor of Indo-Germanic Philology in Princeton University. Princeton, N. J. 1921. 397 pusl. Kaina \$5.00
Šis veikalas yra parašytas, remiantis šiais zody- nais: Sanskrito — Uhlenbeck, Vokiečių — Kluge, Gotų — Feist, Slavų — Bernker, Latinų — Wal- de, Graikų — Roisanc. Jame surinkta 5,000 Lietu- vių žodžių, parodyta jų kilmė, vartone ir tt. Kiek- vieno apšviesto Lietuvio namuose ši knyga turėtų būti.
3. Žaibas ir Griaustinis ir Kaip Įtaisyti Perkunsargį. Parašė Agron. J. Kriš- činas. "Varpo" Bendrovės Spaus- tūvė. Kaunas. 1921. Pust. 24. . .10c
Svarbus ir žinotini dalykai netik ukininkams, bet ir miestiečiams. Knygelėje išaiškina šitie da- lykai: Kas yra žaibas; kaip atsiranda elektra ore; kokie buna žaibai; kas yra griaustinis ir tt.
4. Žmonių Ligos ir Apie Žmogaus Dailu- mą. Parašė Dr. K. Grinčius. Kaunas. "Varpo" Bendrovės Spausstūvė. 1921. Pust. 48.10c
Viena ucinia apsisaugojimo nuo ligos yra ver- tėsni už visą svaną gydymą, ligai atėjus. Šitoje Dr. K. Grinčiaus knygelėje paduota visa eilė ligų, jų aprašymas, simptomai ir būdai nuo jų apsisau- goti. Priešuo nurodoma kaip žmogus turi gyventi, kad būtų dailus.
5. Didis Graikų Išminties Vyras Sokra- tas. "Varpo" B-vės Leidinys No. 2. 1921. Pust. 20.10c
Svarbu yra pažinti didžiuosius išminties vyrus, kad tuo būdu patys išmintingesni būtume.
6. Ukio Kursai. Versiukų Auginimas. Parašė Agron. J. Kriščiūnas. "Varpo" B-vės Leidinys N4. Kaunas. 1921. Pust. 36.10c
Ypatingai patartina ukininkams susipažinti su išmintingais specialisto surašytais patarimais. Jei pat neskaityti, tai laiske pasiusk Lietuvon, savo gamtėms, gyvenantiems ant ukio.
7. Ekonominio Rusijos Gyvenimo Bruo- žai. Parašė V. Stepukas. "Varpo" B-vės Leidinys N3. Kaunas. 1921. Pust. 61.20c
Indomi knyga ypač tiems, kas nori žinoti tik- rąją Rusijos padėtį, — nesa by krašto padėtį ge- riausia atvaizduoja jo ekonomijos daviniai.

Reikalauki LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOJE
307 West 30th Street New York, N. Y.
(Taipgi Lietuvos Albumą galima gauti "Dirvos" Knygynė)

